

ISSN 2353-8902

2012

{ notes
biblio
teczny

Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego }

spis treści

Aneta Januszko-Szakiel	3	edytorial
Rafał Kopaczka	4	Zintegrowany System Biblioteczny Koha
Anna Szalko	8	dostosowanie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego do potrzeb studentów niewidomych i niedowidzących
Magdalena Tomasiak	12	dokumenty życia społecznego w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Aneta Januszko-Szakiel	18	sprawozdanie z II Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych <i>Długoterminowa archiwizacja polskiego dziedzictwa cyfrowego</i>
Renata Patela	22	z Erasmusem w Szwecji
	32	sprawozdanie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego za rok 2012
	34	Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2012 roku
	38	struktura organizacyjna i pracownicy
	40	gromadzenie zbiorów
	44	opracowanie zbiorów
	46	udostępnianie zbiorów
	52	działalność naukowa

Szanowni Czytelnicy,
ostatni rok okazał się dla nas przełomowy. Po długich przygotowaniach, przeanalizowaniu dostępnych na rynku programów bibliotecznych oraz licznych konsultacjach z przedstawicielami bibliotek krakowskich uczelni podjęliśmy decyzję o zmianie systemu bibliotecznego. Przystosowaniem systemu Koha do potrzeb Biblioteki KAAFM zajął się informatyk biblioteczny Rafał Kopaczka, wspierany przez oo. Janusza Kaczmarka. W numerze znajdziecie Państwo artykuł relacjonujący podjęte przez nich działania.

Zmiana systemu wpłynęła na pracę całego naszego zespołu. Pracownicy Sekcji Opracowania Zbiorów zajęli się przystosowaniem opisów bibliograficznych do migracji do nowego systemu. Wraz z pracownikami Sekcji Czasopism uczestniczyli w licznych szkoleniach przygotowujących do współpracy z Centrum NUKAT. Przystosowali również formularze opisów bibliograficznych w systemie Koha do polskich norm opracowania zbiorów. Więcej na ten temat znajdą Państwo w sprawozdaniu.

Równie ważnym wydarzeniem była zorganizowana przez nas międzynarodowa konferencja. II edycję KKBN poświęciliśmy zagadnieniom trwałej ochrony polskich zasobów cyfrowych. Wszystkim prelegentom i przybyłym gościom serdecznie dziękujemy za udział.

W numerze przeczytacie Państwo również o dostosowaniu naszej Biblioteki do potrzeb studentów niewidomych i niedowidzących oraz o gromadzonych przez nas dokumentach życia społecznego.

życzę przyjemnej lektury

Rafał Kopaczka

Zintegrowany System Biblioteczny Koha

rozwój systemu

Wdrożony testowo w 2012 roku w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego Zintegrowany System Biblioteczny (ILS – Integrated Library System) Koha jest systemem typu Open Source, opartym na licencji GNU General Public Licence (GPL) w wersji 2.0 i późniejszych. Licencja umożliwia dowolne modyfikowanie kodu programu przez każdego zainteresowanego, zgodnie z jego potrzebami. Ponadto oprogramowanie oparte na GPL udostępniane jest bezpłatnie.

Prace nad systemem Koha rozpoczęły się w 1999 roku. Początkowo był to projekt tylko jednej biblioteki Horowhenua Library Trust (HLT) z Nowej Zelandii. Jej poprzedni system biblioteczny był podatny na Problem Roku 2000, została więc zmuszona do szybkiej zmiany oprogramowania. Już od początku 2000 roku w HLT zaczęto używać systemu Koha 1.0. Opublikowanie wersji 1.0 spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony społeczności – nie tylko programistów, ale też tłumaczy (co istotne, pierwszym językiem, na który rozpoczęto tłumaczenie systemu, był język polski), bibliotekarzy (opracowanie formatu MARC) oraz firm zewnętrznych, oferujących płatną pomoc techniczną. W kwietniu 2004 roku upubliczniono wersję 2.0. Spośród wprowadzonych zmian najistotniejszą była pełna obsługa formatu MARC. Umożliwiła ona przejście na

system Koha bibliotekom, które opracowywały swoje zbiory zgodnie z tym formatem.

Kolejna zmiana nastąpiła w roku 2008. Tym razem podyktowana była przejściem na nowy system indeksujący i wyszukujący dane. We wcześniejszych wersjach wyszukiwanie było prowadzone poprzez wysyłanie zapytań do bazy danych. W najnowszej wersji zajmuje się tym osobne oprogramowanie – Zebra, udostępnione na licencji GPL. Umożliwia ono indeksowanie i przeszukiwanie tekstów zapisanych w różnych formatach (na przykład: XML, MARC) oraz wyszukiwanie zarówno pełnotekstowe, jak i przy użyciu operatorów Boole’a. Program pozwala na indeksowanie przyrostowe danych, innymi słowy, można dodawać rekordy do wyszukiwania na działającym systemie bez potrzeby przebudowywania indeksów. Zebra oferuje obsługę protokołu Z39.50, stworzonego do zdalnego pobierania i wyszukiwania informacji. Jest on powszechnie używanym protokołem wymiany danych bibliograficznych pomiędzy bibliotekami. W Polsce wykorzystywany jest choćby do wyszukiwania rozproszonego w Katalogu KaRo.

W 2008 roku, gdy upubliczniono wersję 3.0, liczba programistów zaangażowanych w projekt wzrosła do 68, natomiast liczba bibliotek korzystających z systemu

wyniosła kilkaset. Wśród nich znajdują się zarówno duże biblioteki akademickie z kilkunastoma filiami, jak i biblioteki posiadające niewielkie księgozbiory. Aktualnie trwają prace nad wersją 3.10.

Koha dzisiaj

System Koha składa się z interfejsu użytkownika (Online Public Access Catalog) oraz interfejsu bibliotekarza. OPAC, poza standardowymi funkcjami, dostępnymi w większości systemów bibliotecznych, posiada też cechy Web 2.0. Użytkownicy mogą nie tylko dodawać komentarze czy tagi do konkretnych tytułów w katalogu, ale także tworzyć własne listy: tymczasowe (schowek) oraz stałe (zestawienia tematyczne). Ponadto system umożliwia użytkownikom sugerowanie zakupu książek oraz śledzenie ich statusu: od akceptacji przez dział gromadzenia, aż po udostępnienie egzemplarza do wypożyczenia. Dzięki oprogramowaniu Zebra można wyszukiwać w katalogu przy użyciu operatorów Boole'a oraz zawęzić wyszukiwania.

Koha posiada rozbudowany system powiadomień. Informacja o niemal każdym zdarzeniu zarejestrowanym w systemie, a związanym z kontem czytelnika, może być wysłana do jego właściciela za pośrednictwem poczty elektronicznej lub SMS-em. Użytkownik sam decyduje, o których wydarzeniach, poza przypomnieniami o zbliżającym się terminie zwrotu lub jego przekroczeniu, zostanie powiadomiony. Wśród informacji wysyłanych do czytelnika znajdują się między innymi te o: wypożyczeniach, zwrotach, egzemplarzach gotowych do odbioru.

Interfejs bibliotekarza podzielony jest na dziesięć modułów, spośród których omówionych zostanie krótko sześć pierwszych:

- Wypożyczalnia;
- Czytelnicy;
- Katalogowanie;
- Hasła Wzorcowe;

- Czasopisma;
- Gromadzenie;
- Szukanie;
- Raporty;
- Narzędzia;
- Administracja.

Moduł *Wypożyczalnia* pozwala na realizację zamówień magazynowych oraz nadzorowanie wypożyczeń. Rejestracja czytelników oraz wszystkie operacje związane z obsługą czytelników wykonywane są w module *Czytelnicy*. Tutaj naliczane są opłaty za przetrzymane książki, dokonuje się wypożyczeń oraz zwrotów, można również prześledzić historie wypożyczeń. Rejestrowane są tu także wszystkie wysłane do czytelników powiadomienia.

Dział opracowania książek korzysta z modułu *Katalogowanie*. Można w nim dodawać oraz modyfikować opisy książek i czasopism, dostępnych później w katalogu. Opisy tworzone są przy wykorzystaniu formularzy opisu bibliograficznego dla formatu MARC21. Wypełniony formularz jest zapisywany w bazie danych i jednocześnie dodawany do indeksów Zebra. Dzięki temu dodane opisy są od razu dostępne w katalogu.

Zgodnie z formatem MARC21, niektóre pola w formularzu są kontrolowane, czyli tych pól nie wypełnia się, wpisując dane, a jedynie korzystając z wcześniej utworzonego hasła wzorcowego. Moduł *Hasła Wzorcowe* umożliwia dodawanie i edycję haseł wzorcowych. Standardowo zdefiniowane są w systemie indeksy haseł wzorcowych używane w Bibliotece Kongresu. Hasła wzorcowe tworzone są podobnie jak opisy bibliograficzne – przy użyciu wcześniej zdefiniowanego szablonu, opracowanego zgodnie z normami dotyczącymi haseł wzorcowych.

Moduł *Czasopisma* służy do zarządzania prenumeratami. Ułatwia bibliotekarzom kontrolowanie wpływu

moduły

kolejnych numerów czasopism. Gdy numer nie zostanie dostarczony w ustalonym terminie, system automatycznie może wysłać monity dostawcy. Moduł umożliwia tworzenie list obiegowych dla tytułów czasopism. Osoby wpisane na taką listę są informowane o dostępnym egzemplarzu zaraz po jego wpłynięciu do biblioteki.

Gromadzenie to moduł ułatwiający zarządzanie budżetem biblioteki oraz zamówieniami. Umożliwia ustalenie rocznego budżetu. Pracownicy mogą na bieżąco kontrolować wydatki oraz dostępne środki. Bibliotekarze przeglądają sugestie zakupów wprowadzone przez czytelników i decydują o ich akceptacji bądź odrzuceniu. W tym module tworzona jest lista dostawców, dostępna również dla modułu *Czasopisma*.

Koha w Bibliotece KAAFM

Obecnie w Polsce jedynie kilka bibliotek używa systemu Koha. Największą z nich jest Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego wraz z filiami. Z Koha korzystają także Biblioteka Kolegium oo. Dominikanów w Krakowie oraz Biblioteka Centrum Studiów Zachodnich i Europejskich we Wrocławiu.

Prace nad wdrożeniem systemu Koha w Bibliotece rozpoczęto w czerwcu 2012 roku. Podjęto współpracę z oo. Januszem Kaczmakiem z Biblioteki Kolegium oo. Dominikanów w Krakowie. Pierwszym etapem było przeanalizowanie bazy danych systemu PATRON, którego używano w Bibliotece KAAFM od początku jej istnienia (2000 rok), oraz wybranie tabel do wyeksportowania. Wybraliśmy: bazę czytelników, kary, wypożyczenia oraz egzemplarze. Opisy książek były umieszczone w kilku tabelach bazy danych, dlatego zdecydowaliśmy się nie eksportować ich bezpośrednio z bazy, ale poprzez funkcję eksportu do formatu MARC21, oferowaną przez PATRON. PATRON wykorzystuje oprogramowanie bazodanowe MSSQL, a Koha MySQL, zatem koniecznym okazało się napisanie skryptu konwertującego bazę między tymi dwoma formatami. Po konwersji do wymaganego

formatu możliwe było dalsze operowanie pozyskanymi danymi. Pozostał już tylko import – ostatni etap przenoszenia danych z systemu PATRON do Koha. Tutaj nieodzowny okazał się skrypt, który wykorzystywał już funkcje dostępne w Koha. Po poprawnym imporcie danych pracownicy Sekcji Opracowania Zbiorów i Sekcji Czasopism przystąpili do poprawiania błędnych rekordów. Gdy baza danych została wgrana do Koha, można było przystąpić do dalszych prac, które są prowadzone do dziś.

Na początku października 2012 roku Biblioteka KAAFM rozpoczęła współpracę z Centrum NUKAT. Obecnie jest to współpraca bierna – Biblioteka ma dostęp do wszystkich rekordów zgromadzonych w bazie i może pobierać je przez witrynę NUKAT lub protokół Z39.50. Ułatwia to pracę w dziale opracowania, pod warunkiem, że opis książki został stworzony przez jakąkolwiek bibliotekę współpracującą czynnie z NUKAT – wówczas pozostałe biblioteki mogą zaimportować go do własnej bazy.

Zaczęliśmy zatem od zastąpienia możliwie największej liczby starych opisów pobranymi z bazy NUKAT. Przedsięwzięcia tego podjął się oo. Janusz Kaczmarek, który już wcześniej przeprowadził analogiczną operację w Bibliotece Kolegium oo. Dominikanów w Krakowie. Uznaliśmy, że na początku wymienione zostaną opisy książek z Czytelni Główniej, w dalszej zaś kolejności z magazynu oraz Czytelni Czasopism i Oddziału Informacji Naukowej. Z 22 000 opisów bibliograficznych książek znajdujących się w Czytelni Główniej, dzięki odpowiednim skryptom, udało się zastąpić od razu około 14 000 z nich. Dla kolejnych 5000 opisów znaleziono po kilka potencjalnie pasujących rekordów bibliograficznych w bazie NUKAT. Ta grupa opisów została przekazana bibliotekarzom, którzy mieli za zadanie porównać proponowane opisy z książkami znajdującymi się w Czytelni Główniej. Pozostałych 3000 nie udało się odnaleźć w bazie, co oznacza, że prawdopodobnie nie ma

ich w NUKAT. W takim przypadku bibliotekarze muszą wprowadzić je samodzielnie (Biblioteka KAAFM będzie mogła to uczynić dopiero po podjęciu czynnej współpracy z Centrum NUKAT).

Równocześnie prowadzone były prace informatyczne polegające na dostosowaniu systemu Koha do potrzeb Biblioteki KAAFM. Z uwagi na planowane włączenie nowego systemu pod koniec stycznia 2013 roku, ograniczyliśmy się tylko do zmian niezbędnych dla prawidłowego działania systemu. Najważniejszą funkcją, której brakowało w systemie Koha, była obsługa zamówień magazynowych. Koniecznym okazało się dopisanie funkcjonalności podobnej do tej z systemu PATRON, który umożliwiał wydruk rewersów oraz zmianę statusu zamówień. Domyślnie system nie daje możliwości zamawiania egzemplarzy tylko do czytelní, dlatego niezbędne stało się stworzenie takiej opcji. Ponadto

konieczne były zmiany w sposobie obsługi zamówień czasopism. Koha umożliwia zamawianie tylko jednego egzemplarza, co w przypadku czasopism zamknęło drogę do zamówienia kilku numerów z magazynu.

Nadal prowadzone są prace związane z zastępowaniem opisów bibliograficznych książek z magazynu opisami pobranymi z katalogu NUKAT. W tym samym czasie wymieniane są również opisy czasopism. Obecnie prace informatyczne związane z systemem polegają głównie na wprowadzaniu poprawek i usuwaniu błędów zgłaszanych przez pracowników.

Należy mieć na uwadze, że Koha jest systemem otwartoźródłowym, zatem w każdej chwili można go modyfikować według aktualnych potrzeb bibliotekarzy i użytkowników.

bibliografia

1. DICKMEISS, Adam i in. Zebra – User's Guide and Reference. W: *Index Data* [online]. 1994–2013 [dostęp 18 marca 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.indexdata.com/zebra/doc>.
2. ENGARD, Nicole. Koha 3.10 Manual. W: *Koha Library Software* [online]. 2012 [dostęp 18 marca 2013]. Dostępny w Internecie: <http://manual.koha-community.org/3.10/en>.
3. KACZMAREK, Janusz. Wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego dla bibliotek Koha w Bibliotece Kolegium Filozoficzno-Teologicznego oo. Dominikanów w Krakowie. W: *FIDES. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 2011, nr 1–2 (32–33), s. 25–30.
4. Koha Library Software. *Official Website of Koha Library Software* [online]. 2013 [dostęp 19 marca 2013]. Dostępny w Internecie: <http://koha-community.org>.

Anna Szalko

dostosowanie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego do potrzeb studentów niewidomych i niedowidzących

Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego podejmuje nieustanne próby dostosowania instytucji do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz stworzenia dobrych warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia osobom niewidomym i niedowidzącym.

Wśród studentów KAAFM jest wiele aktywnych, młodych osób, które, pomimo że zostały dotknięte niepełnosprawnością, postanowiły zdobyć wyższe wykształcenie. W 2012 roku grono studentów niepełnosprawnych liczyło 158 osób, w tym 63 osoby studiujące stacjonarnie, a 95 – niestacjonarnie. Dysfunkcją wzroku dotkniętych jest 27 studentów. Osoby niewidome mają możliwość współpracy z opiekunem, który towarzyszy im podczas podróży na Uczelnię, w trakcie zajęć oraz wizyt w Bibliotece. Z osobami niewidomymi obecnie współpracuje dwóch asystentów.

Wydawać by się mogło, że dysfunkcja wzroku jest jedną z najbardziej utrudniających studiowanie ułomności. Zdobywanie wiedzy to nieustanne czytanie i odkrywanie nowych faktów, a zaburzenia widzenia wiążą się z ograniczeniami w odbiorze i przetwarzaniu informacji. O ile kilka lat temu osoby niewidome i niedowidzące, decydujące się na studia, skazane były na pomoc

rodziców i przyjaciół, o tyle w dobie rozwijających się technologii informatycznych ilość pomocnych narzędzi znacznie wzrosła. Dzięki komputerom, czytnikom, skanerom, programom powiększającym i odczytującym, osoby z wadą wzroku mogą samodzielnie lub z niewielką pomocą uczyć się i pokonywać kolejne stopnie edukacji. Należy pamiętać, że czytanie dla osób niewidomych i niedowidzących to przetworzenie tekstu na odpowiednio powiększony druk, nagranie dźwiękowe lub plik tekstowy, który odczytywany jest za pomocą programu udźwiękowiającego.

Niestety taki sprzęt zazwyczaj jest bardzo kosztowny. Biblioteka uczelni wyższej, jako miejsce zapewniające dostęp do wiedzy naukowej, powinna ułatwiać niewidomym i niedowidzącym korzystanie z jej zbiorów. Pierwsze próby dostosowania Biblioteki KAAFM do potrzeb osób niepełnosprawnych zostały podjęte na początku 2011 roku. W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zakupiono komputer ze specjalistycznym sprzętem, który ułatwia osobom z wadą wzroku korzystanie z materiałów edukacyjnych w postaci cyfrowej. Monitor Lenovo ThinkCentre M90z uzupełniony został o myszkę z serii Track Ball, elektroniczną lupę Bierley oraz powiększoną klawiaturę w czarno-żółtej barwie, z dużymi klawiszami. Track Ball to odwrócona mysz

komputerowa, posiada powiększoną kulkę i przyciski. Została tak zaprojektowana, by osoby niepełnosprawne z łatwością i precyzją mogły poruszać kursorem po ekranie monitora.

Rok 2012 był przełomowy dla naszej instytucji. Powiększyła się liczba specjalistycznego sprzętu. Zakupiono i zainstalowano programy ułatwiające pracę niewidomym. Przeprowadzono także szkolenia dla pracowników z obsługi tego sprzętu, aby bibliotekarze mogli jeszcze lepiej służyć pomocą osobom niepełnosprawnym.

Uczestnicząc w projekcie *Umieędzynarodowienie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*,

Fotografia 1. Komputer ze specjalistycznym sprzętem zakupiony w 2011 roku.
Fot. Barbara Bogacka

finansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Biblioteka otrzymała siedem komputerów, powiększalnik biurkowy, trzy skanery, drukarkę brailowską oraz oprogramowanie JAWS i MAGic. Tak dobrany zestaw sprzętowo-programowy zapewnia niewidomym i niedowidzącym prosty i – co najważniejsze – samodzielny dostęp do komputera, internetu oraz pełnej oferty edukacyjnej Uczelni.

Program powiększający MAGic jest idealnie dostosowany do potrzeb użytkowników zarówno z niewielką, jak i znaczną wadą wzroku. Pozwala on na powiększenie ekranu nawet 36 razy. Posiada wiele konfigurowanych widoków, umożliwia śledzenie elementów ekranu poprzez poruszanie dużym i widocznym kursorem, można jednocześnie oglądać powiększoną i niepowiększoną część obrazu. Takie zabiegi umożliwiają osobom ze znaczną wadą wzroku samodzielne korzystanie z komputera, zasobów internetu, pisanie prac i tworzenie prezentacji multimedialnych.

Program JAWS to zaawansowane narzędzie do odczytu ekranu i tekstu. Dzięki niemu osoby niewidome mogą *usłyszeć internet*, a także sprawnie i samodzielnie posługiwać się komputerem. JAWS odczytuje zarówno przyciski systemowe, jak i sam tekst. Zaletą programu jest duża ilość skrótów klawiaturowych, które usprawniają pracę. Zaawansowane opcje pozwalają na modyfikację tempa czytania, wybór głosu i oznaczenia kluczowych elementów do odczytania. JAWS należy do grupy programów zwanych *Screen-Reader*, które pozwalają na komputerową interpretację danych wyświetlanych na ekranie komputera i odczytanie ich za pomocą syntezatora mowy [Czerwińska, 2006, s. 324].

Poza specjalistycznym oprogramowaniem, Biblioteka KAAFM posiada biurkowy powiększalnik obrazu Optelec ClearView+, trzy skanery Plustek OpticSlim 2600

oraz jeden HP Scanjet G2710. Powiększalnik umożliwia zmianę jasności, kontrastu i koloru obrazu. Posiada ruchomą platformę, ułatwiającą odczytanie wielkoformatowego tekstu.

Dzięki systemowi rozpoznawania znaków OCR (ang. *Optical Character Recognition*) graficzny zeskanowany obraz zapisywany jest w modyfikowalnym formacie Word. Plik ten może być później odczytany poprzez programy typu JAWS [Walter, 2007, s. 107].

Niewątpliwym osiągnięciem w procesie dostosowywania Biblioteki KAAFM do potrzeb osób niewidomych był zakup drukarki brajlowskiej. Sprzęt typu View Plus

Fotografia 2. Sprzęt zakupiony w 2012 roku (drukarka brajlowska).
Fot. Barbara Bogacka

Embosser umożliwia wydruk dokumentów w alfabecie Braille'a, pismem punktowanym, a także wypukłej grafiki.

Opisany wyżej sprzęt (skaner, program odczytujący JAWS i powiększający MAGic) zapewnia studentom niewidomym i niedowidzącym łatwy dostęp do drukowanej literatury. Każdy niewidomy czytelnik, odwiedzający Bibliotekę KAAFM, ma możliwość zeskanowania książki drukowanej i odsłuchania jej treści.

Sprzęt przeznaczony dla osób niepełnosprawnych umieszczony został w dwóch agendach. Jeden komputer znajduje się w Oddziale Informacji Naukowej, sześć w Czytelnii Głównej, w tym dwa w Pokoju Cichej Pracy.

Fotografia 3. Sprzęt zakupiony w 2012 roku (powiększalnik).
Fot. Barbara Bogacka

Wyciszone pomieszczenie wyposażone zostało także w skaner, powiększalnik i drukarkę brajlowską.

Biblioteka KAAFM nie ustaje w próbach poprawy dostępu do zbiorów osobom niewidomych; wraz z Biurem Osób Niepełnosprawnych w najbliższym czasie planuje nawiązanie współpracy z Akademicką Biblioteką Cyfrową utworzoną przy Uniwersytecie Warszawskim. ABC udostępnia niewidomym materiały dydaktyczne zaadaptowane do ich potrzeb. Zbiory udostępniane są w wersji audio oraz w formatach tekstowych: txt, rtf, html i doc, współpracujących z programami typu *Screen-Reader* [Lubawy, 2012, s. 4]. Podstawą współpracy z ABC będzie wykupienie zdalnego dostępu do

zasobów tej bazy dla studentów Krakowskiej Akademii. Biblioteka planuje czynnie włączyć się w powiększanie dorobku ABC poprzez skanowanie książek i czasopism, które nie są jeszcze dostępne w bazie.

Zaspokajanie potrzeb osób niewidomych i niedowidzących w zakresie edukacji na uczelni wyższej polega przede wszystkim na udostępnieniu sprzętu i oprogramowania ułatwiającego im korzystanie z materiałów dydaktycznych i zdobywanie wiedzy. Biblioteka KAAFM, oferując dostęp do takiego sprzętu, włącza się w ten proces i stwarza studentom niepełnosprawnych lepsze warunki do studiowania.

bibliografia

1. CZERWIŃSKA, Małgorzata. Kształcenie akademickie osób niewidzących – szanse, możliwości, ograniczenia. W: *Potrzeby osób niepełnosprawnych w warunkach globalnych przemian społeczno-gospodarczych*. Red. Helena Ochonczenko, Agnieszka Nowicka. Kraków 2006, s. 321–325.
2. LUBAWY, Henryk. Akademicka Biblioteka Cyfrowa od kuchni. W: *Tyfloświat*. 2012, Nr 4, s. 3–11.
3. WALTER, Natalia. *Nowe media*. Poznań 2007.

Magdalena Tomasiak

dokumenty życia społecznego w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

definicje DŹS-ów

Zgodnie z *Podręcznym słownikiem bibliotekarza* dokumenty życia społecznego to „materiały biblioteczne o charakterze informacyjnym, normalizacyjnym, propagandowym, reklamowym, które są wynikiem działalności społecznej instytucji lub organizacji, posiadają krótkotrwałą wartość użytkową (służą doraźnej potrzebie), odzwierciedlają przejawy współczesnego życia, np. prospekty, plakaty, cenniki, ulotki, książki adresowe, telefoniczne” [Dokumenty życia społecznego, 2011, s. 70].

Warto przywołać jeszcze jedną definicję: „zawarte w [DŹS-ach] wiadomości są często efemeryczne, unikatowe oraz niedostępne w innych materiałach. Zwykle przeznaczone są dla określonego kręgu odbiorców i najczęściej do pozaksięgarskiego sposobu rozpowszechniania. Charakteryzują się różnorodną formą i szatą graficzną, występują w postaci druków ulotnych, zwartych i ciągłych. Część z nich ma znikomą wartość, ale są bez wątpienia i takie, których wartość jako materiału źródłowego dla następnych pokoleń badaczy trudno przecenić” [Dokumenty życia społecznego].

Z powyższych definicji wynika, że DŹS-y mogą stanowić znakomite źródło informacji oraz przedmiot badań. Zainteresowanie wywołują między innymi: ich treść, okoliczności powstania bądź sposób wykorzystania,

a także forma utrwalenia. W badaniach naukowych DŹS-y spełniają różne funkcje: uzupełniają bądź zastępują źródła bezpośrednie, ilustrują (przy pomocy fotografii, grafik, znaków, barw czy symboli), komentują, opisują czy wreszcie wartościują różne wydarzenia [Supruniuk, 2010, s. 25].

Celem kolekcjonowania dokumentów życia społecznego w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego jest zachowanie świadectwa aktywności jednostek KAAFM, a także informacji (między innymi dzięki artykułom prasowym) o tym, jak Uczelnia postrzegana jest w środowisku. Głównym kryterium gromadzenia w Bibliotece KAAFM DŹS-ów jest ich ścisły związek z Uczelnią. Wszystko, co dotyczy KAAFM – niezależnie od formy – jest przedmiotem zainteresowania pracowników gromadzących DŹS-y. W strukturze organizacyjnej Biblioteki KAAFM nie wyodrębniono sekcji zajmującej się wyłącznie DŹS-ami. Z uwagi na to, że zbiór DŹS-ów jest niewielki, gromadzeniem i opracowaniem tych dokumentów zajmują się dwie osoby (jedna z Sekcji Gromadzenia, druga z Sekcji Udostępniania Zbiorów).

Należy podkreślić, iż od początku istnienia Uczelni sukcesywnie gromadzono DŹS-y w bibliotecznym magazynie. Zbiór z roku na rok powiększał się, aż w roku

DŹS-y w Bibliotece KAAFM

działy

akademickim 2011/2012 rozpoczęto prace nad usystematyzowaniem materiałów. Po wstępnym rozpoznaniu tematyki przyporządkowano je do 11 działów:

- I. Biblioteka
- II. Wystawy w Bibliotece KAAFM
- III. Oficyna Wydawnicza AFM
- IV. Konferencje
- V. Konferencje *Państwo, Gospodarka, Społeczeństwo*
- VI. Wydarzenia kulturalne i edukacyjne
- VII. Prasa
- VIII. Informatory, druki ulotne, afisze
- IX. Regulaminy, rozporządzenia, dokumenty
- X. Materiały promocyjne
- XI. Inne

DŹS-y podzielono chronologicznie, opracowano, opieczętowno i umieszczono w opisanych kopertach, teczkach oraz pudełkach.

Fotografia 1. DŹS-y (materiały promocyjne KAAFM).
Fot. Barbara Bogacka

Wśród gromadzonych w Bibliotece KAAFM materiałów znajdują się na przykład: druki ulotne, broszury, afisze, plakaty, formularze, kwestionariusze ankiet, zakładki do książek, fotografie, regulaminy, materiały z wystaw, ogłoszenia, kartki okolicznościowe, pocztówki, zaproszenia, tablice informacyjne, katalogi publikacji, programy, wydruki slajdów, artykuły prasowe, zarządzenia, dzienniki praktyk, karty osiągnięć studentów, materiały promocyjne z logo Uczelni (kalendarze, kalendarzyki kieszonkowe, kubki, filiżanki, talerzyki, smycze reklamowe, torby, długopisy, podkoszulki, ołówki, teczki, koperty firmowe, podkładki, płyty CD), a także nekrologi.

Pozyskiwaniem DŹS-ów zajmują się głównie pracownicy Biblioteki. Materiały dostarczają również pozostali pracownicy Uczelni odpowiedzialni za projekty, inicjatywy oraz przedsięwzięcia typu: konferencje, wykłady, wystawy. Dokumenty wpływające do Biblioteki zostają przyporządkowane do właściwego działu i opieczętowno. Na DŹS-ie umieszcza się numer działu oraz rok, z którego pochodzi. Wszystkie dokumenty opracowywane są pojedynczo i gromadzone w jednym egzemplarzu.

Do końca 2012 roku opracowanych i wpisanych do Bazy Dokumentów Życia Społecznego zostało blisko 1000 dokumentów. Baza DŹS-ów tworzona jest w programie komputerowym Excel. Opis w bazie zawiera (w zależności od specyfiki działu) takie elementy jak: tytuł, autor, data i miejsce wydania bądź wydarzenia, opis fizyczny i uwagi, gdzie wpisywane są informacje niezbędne do zidentyfikowania DŹS-ów, zawierających mało danych formalnych.

Opracowanie DŹS-ów może stwarzać pewne trudności, gdyż nie istnieje norma opisu bibliograficznego dla tego typu dokumentów. Na podstawie doświadczeń innych bibliotek do opisu DŹS-ów stosowane są przede wszystkim normy:

- PN-N-01152-1/A1:1997 *Opis bibliograficzny. Książki (Zmiana A1);*
- PN-N-01152-13:2000 *Opis bibliograficzny. Dokumenty elektroniczne;*
- PN-N-01152-2:1997 *Opis bibliograficzny. Wydawnictwa cięgle.*

W dziale *Biblioteka* znajdują się wszystkie materiały dotyczące Biblioteki KAAFM, między innymi: informatory, afisze, plakaty, druki ulotne z godzinami otwarcia, broszury informujące o bazach danych, ulotki dotyczące poszczególnych agend, formularze zamówień, kwestionariusze ankiet, zakładki do książek, zdjęcia, regulaminy korzystania z Biblioteki oraz wszelkie ogłoszenia.

Fotografia 2. DŻS-y (materiały towarzyszące I Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych).
Fot. Barbara Bogacka

Fotografia 3. DŻS-y (materiały promocyjne KAAFM i Oficyny Wydawniczej AFM).
Fot. Barbara Bogacka

Bogata i różnorodna jest dokumentacja dotycząca *Wystaw w Bibliotece KAAFM*, obejmująca materiały prezentowane podczas wystaw (afisze, plakaty, zdjęcia, plansze, kopie zdjęć, opisy eksponatów, broszury, katalogi wystaw, druki ulotne oraz inne materiały), organizowanych zarówno przez Bibliotekę, jak i na jej terenie, przez zewnętrznych organizatorów [Tomasiak, 2011].

Katalogi publikacji, zakładki do książek, druki ulotne i kalendarze wydawnictwa, zostały przydzielone do działu *Oficina Wydawnicza AFM*.

Dział *Konferencje* to wszelkie materiały (między innymi: broszury, zaproszenia, programy, afisze, druki ulotne, wydruki slajdów, streszczenia referatów, zdjęcia) związane z konferencjami i sympozjami odbywającymi się w Uczelni, poza coroczną Konferencją *Państwo, Gospodarka, Społeczeństwo*, dla której wyodrębniono osobny dział.

Fotografia 4. DŻS-y
(informatory KAAFM).
Fot. Barbara Bogacka

Wyodrębniono dział *Regulaminy, rozporządzenia, dokumenty*, do którego przyporządkowane zostały regulaminy studiów, zarządzenia Rektora, dzienniki praktyk, karty osiągnięć studenta oraz kwestionariusze ankiet.

Najbardziej różnorodny, pod względem cech formalnych zgromadzonych materiałów, jest dział *Materiały promocyjne*. Można w nim znaleźć: kalendarze, kalendarzyki kieszonkowe, kubki, filiżanki, talerzyki, smycze reklamowe, torby, długopisy, podkoszulki, ołówki, teczki, koperty firmowe, a także podkładki z logo Uczelni.

W ostatnim dziale – *Inne* – znalazły się pozostałe materiały, niezakwalifikowane do żadnej z powyższych kategorii, na przykład: nekrologi pracowników Uczelni, pocztówki oraz kartki okolicznościowe.

Dział *Wydarzenia kulturalne i edukacyjne* obejmuje dokumenty (afisze, plakaty, zaproszenia, druki ulotne, broszury, katalogi wystaw, programy imprez, zdjęcia) związane między innymi z: inauguracjami, wystawami organizowanymi przez Uczelnię, wykładami otwartymi, spotkaniami autorskimi, seminariami, spotkaniami ze znanymi osobistościami, konferencjami prasowymi, Festiwałem Nauki w Krakowie, Juwenaliami i innymi inicjatywami studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych.

Na szczególną uwagę zasługują materiały zgromadzone w dziele *Prasa*, czyli artykuły prasowe dotyczące Uczelni i jej pracowników, rankingi oraz reklamy.

Bogaty zbiór tworzą dokumenty znajdujące się w dziale *Informatory, druki ulotne, afisze*. Zgromadzono tu broszury, druki ulotne, druki zwarte, zakładki do książek, afisze, plakaty. Informują one o Uczelni, poszczególnych kierunkach studiów, punktach ECTS.

Fotografia 5. DŻS-y (materiały promocyjne KAAFM i foldery towarzyszące wystawom).
Fot. Barbara Bogacka

Część materiałów stanowią DŻS-y w formie elektronicznej. Są to między innymi: ogłoszenia, materiały pomocnicze przy tworzeniu wystaw, a także zdjęcia dokumentujące wydarzenia mające miejsce w Uczelni, w tym wystawy biblioteczne i konferencje. Wszystkie materiały zostały posegregowane w odpowiednie foldery – tak, aby umożliwić łatwy dostęp do dokumentów. Systematycznie kopiowane i zapisywane są wszystkie aktualności ze strony internetowej Biblioteki oraz strony Uczelni.

udostępnianie DŻS-ów

Zgromadzone materiały nie są aktualnie udostępniane użytkownikom Biblioteki. Planujemy jednak wprowadzenie usługi polegającej na prezencyjnym udostępnianiu w Czytelni Głównej wybranych DŻS-ów, po wcześniejszym mailowym bądź telefonicznym kontakcie oraz ustaleniu tematyki poszukiwanych materiałów. Planowane jest stworzenie nowej ogólnodostępnej bazy DŻS-ów. W tym celu prawdopodobnie przystosowana zostanie aplikacja DSpace.

Osobom zainteresowanym tematyką DŻS-ów można polecić publikację Anety Firlej-Buzon *Dokumenty życia*

społeczne w teorii i praktyce bibliotekarskiej w Polsce. Jest to obszernie omówienie tła historycznego, problemów terminologicznych, a także literatury dotyczącej DŻS-ów [Firlej-Buzon, 2002].

DŻS-y charakteryzują się różnorodnością zarówno treściową, jak i formalną, przez co mogą stwarzać problemy z odpowiednim ich usystematyzowaniem i opracowaniem. Należy jednak z ogromną uwagą przyglądać się każdemu dokumentowi. Z praktyki wynika, że trudno przewidzieć, co i w jakim zakresie może stać się przedmiotem badań naukowych oraz kiedy nastąpi zainteresowanie konkretnym dokumentem [Słomianowska-Kamińska, 2003, s. 157].

Fotografia 6. DŻS-y (informatory i materiały promocyjne KAAFM).
Fot. Barbara Bogacka

bibliografia

1. Dokumenty życia społecznego. W: *Podręczny słownik bibliotekarza*. Oprac.: Grzegorz Czapnik, Zbigniew Gruszka, Hanna Tadeusiewicz. Warszawa 2011, s. 70.
2. Dokumenty życia społecznego. W: *Biblioteka Narodowa* [online]. [dostęp 19 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.bn.org.pl/zbiorzy/dokumenty-zycia-spoiecznego>.
3. FIRLEJ-BUZON, Aneta. *Dokumenty życia społecznego w teorii i praktyce bibliotekarskiej w Polsce*. Warszawa 2002.
4. SUPRUNIUK, Anna. Dokumenty życia społecznego – szansa na sukces w nauce. W: *Zbiory specjalne i regionalia w polskich bibliotekach naukowych i publicznych*. Red. Radosław Gaziński. Szczecin 2010, s. 24–28.
5. SŁOMIANOWSKA-KAMIŃSKA, Emilia. Opracowanie afiszy w Gabinecie Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. *Archeion*. 2003, T. 105, s. 156–166.
6. TOMASIAK, Magdalena. Wystawiennictwo jako narzędzie promocji książki w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2011 [dostęp 19 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
7. KUREK, Beata. Proces gromadzenia i opracowywania zbiorów w Oddziale Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Jagiellońskiej. W: *Biuletyn EBIB* [online]. Lipiec 2010 [dostęp 19 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.ebib.info/2010/116/a.php?kurek>.
8. *Polska Norma: PN-N-01152-1/A1: Opis bibliograficzny. Książki (Zmiana A1)*. Warszawa 1997.
9. *Polska Norma: PN-N-01152-13: Opis bibliograficzny. Dokumenty elektroniczne*. Warszawa 2000.
10. *Polska Norma: PN-N-01152-2: Opis bibliograficzny. Wydawnictwa ciągłe*. Warszawa 1997.

Aneta Januszko-Szakiel

sprawozdanie z II Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych *Długoterminowa archiwizacja polskiego dziedzictwa cyfrowego*

W dniach 24–25 października 2012 roku Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego zorganizowała drugą z cyklu Krakowską Konferencję Bibliotek Naukowych. II edycję KKBN poświęcono zagadnieniom trwałej ochrony polskich zasobów cyfrowych. Konferencja odbyła się pod patronatem 16. Targów Książki w Krakowie oraz Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego. W obradach wzięli udział przedstawiciele instytucji bibliotecznych, archiwalnych, muzealnych oraz przedstawiciele innych branż, zainteresowanych i zajmujących się składowaniem i ochroną materiałów cyfrowych. Oficjalnego otwarcia konferencji dokonała prof. dr hab. Maria Kapiszewska, Prorektor ds. Nauki i Nauczania Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Podczas pierwszej, otwartej sesji wykłady eksperckie wygłosili goście z Niemiec, Holandii i Anglii oraz ze Szwajcarii.

Obrady rozpoczęła Inge Angevaare, przedstawicielka The Netherlands Coalition for Digital Preservation. W referacie *Long-term access to digital heritage. Threats and opportunities big and small* prelegentka podzieliła się wiedzą i doświadczeniami wynikającymi z prac nad tworzeniem strategii ochrony cyfrowych zasobów w Holandii. Cechą charakterystyczną holenderskiego programu ochrony jest dążenie do utworzenia cen-

tralnego depozytu dla narodowej kolekcji cyfrowego dziedzictwa.

Sprawozdanie z niemieckich inicjatyw archiwizacyjnych przedstawiła Sabine Schrimpf, reprezentująca księżnicę narodową we Frankfurcie nad Menem. W komunikacie zatytułowanym *Langzeitarchivierungsaktivitäten. Das Kompetenznetzwerk nestor und einige Projekte der Deutschen Nationalbibliothek* zwróciła szczególną uwagę na działania niemieckiej grupy roboczej Nestor, znanej w świecie między innymi z aktywnego udziału w pracach nad współtworzeniem katalogu kryteriów organizacji i funkcjonowania wiarygodnych, certyfikowanych archiwów cyfrowych. Niemiecka strategia archiwizacji polega na tworzeniu centralnej bazy wiedzy i opracowywaniu standardów postępowania z materiałami cyfrowymi. Nie powiodły się próby utworzenia centralnego depozytu dla cyfrowego zasobu w Niemczech.

Mary Ren scharakteryzowała funkcjonalności komercyjnego systemu Ex Libris Rosetta, dedykowanego zadaniom zarządzania i trwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Rozwiązanie archiwizacyjne Rosetta, opracowane przez Ex Libris Group, powstało na podstawie zaleceń modelu OAIS, standardu ISO w zakresie długoterminowej archiwizacji publikacji elektronicznych.

O możliwościach wdrożenia systemu Ex Libris Rosetta opowiedział przedstawiciel Biblioteki Politechniki w Zurychu – Matthias Töwe. Prelegent zrelacjonował przebieg procesu zarządzania publikacjami elektronicznymi i ich trwałej archiwizacji na przykładzie projektu, w którym posłużono się oprogramowaniem Ex Libris Rosetta.

Cezary Mazurek, Tomasz Parkoła oraz Marcin Werla przybliżyli efekty prac badawczo-rozwojowych realizowanych w Poznańskim Centrum Superkomputerowo-

-Sieciowym. Prelegenci są pracownikami PCSS-u, bezpośrednio zaangażowanymi w rozwój usług archiwizacyjnych. Przedmiotem wypowiedzi była usługa dArceo, opracowana z myślą o długoterminowym przechowywaniu danych źródłowych.

Przedstawiciele Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie – Krzysztof Sobkowiak, Kamil Panaś i Dorota Witczak – w referacie *W oczekiwaniu na PLATONA* podnieśli kwestię stale rosnącego zapotrzebowania na usługi bezpiecznego i efektywnego

Fotografia 1.
Inge Angevaere.
Fot. Barbara Bogacka

Fotografia 2.
Sabine Schimpf.
Fot. Barbara Bogacka

przechowywania danych cyfrowych w długim czasie. Dokonali również charakterystyki usługi powszechnej archiwizacji opracowanej w PCSS w ramach projektu Krajowy Magazyn Danych.

Wypowiedź profesora Zdzisława Pietrzyka dotyczyła zasad ochrony, konserwacji i zabezpieczania zarówno tradycyjnych, jak i cyfrowych materiałów w Bibliotece Jagiellońskiej. Dyrektor BJ odniósł się do zagadnień bezpiecznego przechowywania zbiorów cyfrowych w kon-

tekście prac nad tworzeniem Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej.

Justyna Adamus-Kowalska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach ustosunkowała się do problematyki zabezpieczania materiałów archiwalnych z perspektywy polskich regulacji prawnych oraz zaleceń Komisji Europejskiej. Prelegentka omówiła specyfikację MoReq2 Komisji Europejskiej, dotyczącą sprawnego zarządzania i właściwej archiwizacji dokumentów elek-

Fotografia 3. Obrady II KKBN.
Fot. Barbara Bogacka

tronicznych, powstających w efekcie prac administracyjnych.

Międzynarodowe projekty i programy długoterminowej archiwizacji stanowiły temat referatu Marzeny Pazdur i Anny Jakubiec, reprezentujących Bibliotekę Politechniki Krakowskiej. Prelegentki skupiły uwagę na projektach archiwizacyjnych prowadzonych w ramach programów Unii Europejskiej: CASPAR, PARSE.Insight, PLANETS.

Identyfikatory trwale stanowiły temat referatu Justyny Maczugi i Jolanty Przyłuskiej z Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi. W referacie *Czy publikacje naukowe powinny mieć DOI?* prelegentki omówiły proces nadawania identyfikatora DOI publikacjom cyfrowym, składowanym w systemach depozytowych oraz wpływ systemu identyfikacyjnego na zarządzanie zdeponowanymi zasobami.

Dorota Olejnik i Elżbieta Gongala z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy opisały organizację i funkcjonowanie instytucjonalnych repozytoriów cyfrowych uczelni wyższych. W referacie omówiły między innymi zagadnienie archi-

wizacji plików powstałych w wyniku digitalizacji oraz plany długoterminowej archiwizacji danych na platformie PLATON.

Kolejny przykład organizacji i funkcjonowania repozytorium instytucjonalnego przedstawiła Marta Stąporek, reprezentująca Bibliotekę Politechniki Krakowskiej. Prezentując Zintegrowany System Wymiany Wiedzy i Udostępniania Akademickich Publikacji z Zakresu Nauk Technicznych, autorka odniosła się również do zagadnienia wiarygodności archiwum cyfrowego.

Kontrowersyjne spojrzenie na procesy digitalizacji i tym samym na współczesną bibliotekę zaprezentował Marek Szepski z KAAFM. Przedmiotem wystąpienia *Biblioteka Cyfrowa czy Biblioteka 2.0 czyli co przechowuje biblioteka* była próba odpowiedzi na pytanie, co tak naprawdę przechowuje współczesna biblioteka oraz określenie nowych celów, zadań i możliwości funkcjonowania bibliotek.

Ostatni referat II KKBN, mojego autorstwa, to przedstawienie hipotetycznego scenariusza organizacji działań archiwizacyjnych na rzecz trwałego zachowania cyfrowego zasobu polskiej nauki i kultury.

Renata Patela z Erasmusem w Szwecji

25 lat Erasmusa

W 2012 roku minęło 25 lat od powołania programu Erasmus, którego wpływ na umiędzynarodowienie europejskich uczelni jest niepodważalny. 15 czerwca 1987 roku Rada Ministrów Wspólnot Europejskich podjęła decyzję o ustanowieniu Europejskiego programu działań na rzecz mobilności studentów (European Action Scheme for the Mobility of University Students). W pierwszej fazie programu, zrealizowanej w latach 1987–1995, Erasmus był odrębnym projektem, nieograniczającym się, jak wskazywałaby pełna nazwa, tylko do wymiany studentów. W pierwotnych zamierzeniach program zaplanowany był na 4 lata. Jednak w 1989 roku podjęto decyzję o jego przedłużeniu na kolejne 5 lat. Z funduszy programu finansowano:

- programy współpracy międzyuczelnianej (Inter-University Cooperation Programmes), które obejmowały wymianę studentów i nauczycieli akademickich, tworzenie programów studiów z innymi uczelniami oraz organizację kursów intensywnych;
- stypendia indywidualne dla studentów i pracowników uczelni, którzy nie wyjeżdżali w ramach ICP;
- pilotażowe wprowadzenie Europejskiego Systemu Transferu Punktów (European Credit Transfer System) [Dziesięć..., 2008, s. 11].

Początkowo w programie uczestniczyło 11 państw wchodzących w skład Wspólnot Europejskich. Od roku

akademickiego 1992/1993 Erasmus został otwarty dla członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu. Budżet programu wyniósł ponad 320 milionów euro [Komisja Europejska, Najczęściej..., 2012].

W roku 1995 Erasmus wraz z innymi projektami edukacyjnymi Unii Europejskiej został włączony do programu Socrates. Jego druga faza przypadła na lata 1995–1999 (Socrates I) i 2000–2006 (Socrates II). Zadania realizowane w tym okresie to:

- wyjazdy studentów;
- wyjazdy pracowników naukowych;
- projekty wielostronne w zakresie opracowywania nowych programów nauczania;
- kursy intensywne;
- tworzenie sieci tematycznych;
- wprowadzenie systemu ECTS [Rabczuk, 2007, s.17–18].

W programie uczestniczyło 15 państw UE oraz państwa członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu. Od 1998 roku z oferty Erasmusa mogły korzystać kraje kandydujące do UE, w tym Polska. Łączny budżet w tej fazie wyniósł ponad 1,5 miliarda euro [Komisja Europejska, Najczęściej..., 2012].

Zakończone w 2006 roku programy zajmujące się nauką, szkoleniami zawodowymi oraz edukacją elek-

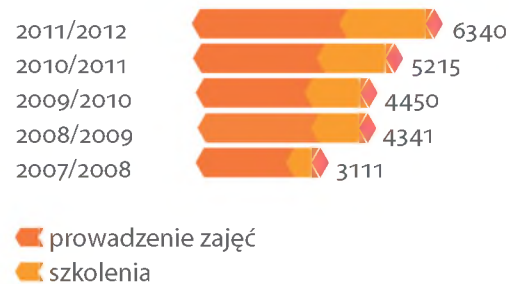
troniczną zostały połączone w jeden zbiorczy pod nazwą Life Learning Programme, czyli Uczenie się przez całe życie. Dedykowany szkolnictwu wyższemu Erasmus stał się jednym z modułów nowego projektu, przewidzianego na lata 2007–2013. Dotychczasowe, dostępne w ramach programu, formy mobilności zostały wzbogacone o:

- praktyki zagraniczne dla studentów – w przedsiębiorstwach lub innych organizacjach, na przykład instytucjach związanych ze szkolnictwem wyższym;
- wyjazdy szkoleniowe dla wszystkich pracowników.

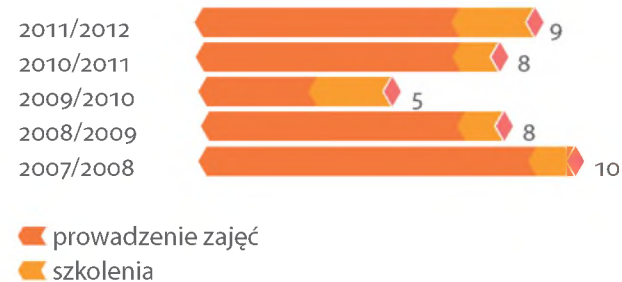
Tym samym od 2007 roku nie tylko pracownicy naukowych szkół wyższych mogli korzystać z wyjazdów oferowanych w ramach Erasmus – program objął cały personel zatrudniony na europejskich uczelniach, w tym bibliotekarzy. Obecnie w programie uczestniczy 27 państw wchodzących w skład UE oraz Chorwacja, Lichtenstein, Islandia, Norwegia i Turcja. Jego przewidywany budżet w tej fazie wynosi 3 miliardy euro [Komisja Europejska, Najczęściej..., 2012].

Od początku trwania programu LPP do roku akademickiego 2010/2011 w Polsce z możliwości zagranicznych wyjazdów do uczelni partnerskich skorzystało łącznie 17 117 pracowników, z czego 5223 osoby wyjechały w celach szkoleniowych (wykres 1).

Wykres 1. Liczba wyjazdów pracowników polskich uczelni w ramach LLP-Erasmus [Statystyki, 2011-2013].

Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego uzyskała Kartę Uczelni Erasmus w 2003 roku. Od tego czasu uczestniczy w programie Erasmus. Od roku akademickiego 2007/2008 w ramach Erasmus wyjechało 40 pracowników, w tym siedmioro – na tygodniowe wyjazdy szkoleniowe (wykres 2).

Wykres 2. Liczba wyjazdów pracowników KAAFM w ramach LLP-Erasmus [Opracowanie własne na podstawie danych Działu Współpracy Międzynarodowej KAAFM].

Do 2012 roku z możliwości wyjazdu na szkolenie do uczelni partnerskich nie skorzystał żaden pracownik Biblioteki KAAFM. Zachęcona pozytywnymi doświadczeniami pracowników innych jednostek, którzy na takie wyjazdy się zdecydowali, postanowiłam ubiegać się o dofinansowanie. Każdy kandydat w ramach postępowania kwalifikującego do wyjazdu szkoleniowego powinien:

- otrzymać zgodę wybranej uczelni zagranicznej na odbycie szkolenia;
- przygotować Indywidualny program szkolenia (Individual Work Programme) i uzyskać jego akceptację przez uczelnię przyjmującą;
- wykazać się dobrą znajomością języka, w którym odbędzie się szkolenie.

Spośród ponad 30 uczelni partnerskich KAAFM wstępnie wybrałam trzy. Po nawiązaniu kontaktów z koordynatorami Erasmus w wybranych instytucjach, osta-

z wizytą u szwedzkich kolegów

tecznie zdecydowałam się na wyjazd do Uniwersytetu Dalarna w Falun (Szwecja). Na mój wybór złożyło się kilka czynników:

- podobny profil kształcenia;
- zbliżona liczba studentów i pracowników;
- podobna organizacja biblioteki (brak sieci bibliotek wydziałowych);
- fakt, że Szwecja należy do państw, w którym język angielski jest powszechnie używany, a jego biegłą znajomość deklaruje 86% społeczeństwa [Komisja Europejska, Europeans..., 2012, s. 21].

Nie bez znaczenia było również samo miejsce wyjazdu. Szwecja, jej przyroda, jak również literatura, film i muzyka, od lat pozostają w kręgu moich zainteresowań. Po zaakceptowaniu mojego podania przez władze uczelni, pozostało mi tylko wyszukanie odpowiedniego połączenia i zakwaterowania.

Do Szwecji wyjechałam w pierwszym tygodniu września 2012 roku. Falun położone jest w centralnym regionie Szwecji – Dalarnie. Z Polski można tam dotrzeć na kilka sposobów. Ja zdecydowałam się na podróż samolotem na lotnisko Sztokholm-Skavsta, następnie autobusem do Sztokholmu, skąd pociągiem dotarłam do celu. Podróż powrotna była bardziej komfortowa i krótsza, ponieważ samolot do Polski odlatywał z lotniska Sztokholm-Arlanda, posiadającego podziemny dworzec kolejowy, na którym zatrzymują się pociągi jadące z Falun. Bilet kolejowy stanowi przepustkę na lotnisko i należy go okazać przy bramkach wejściowych.

Falun jest uroklivym małym miasteczkiem położonym wśród wzgórz, lasów i jezior. Jego okres świetności przypadł na XVI i XVII wiek, kiedy to był drugim pod względem wielkości miastem w Szwecji, zaraz po Sztokholmie. Swoją mocną pozycję Falun zawdzięczało miejscowej kopalni miedzi, która należała do największych na świecie i znacząco zasilala królewski skarbiec.

Latem 1687 roku zapadła się większa część kopalni, co przyczyniło się do stopniowego spadku znaczenia zarówno kopalni, jak i miasta. Kopalnia została zamknięta w 1992 roku, a od roku 2001 wraz z centrum Falun obejmującym XVII-wieczną drewnianą osadę górniczą, znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO, jako jeden z 15 obiektów w Szwecji [Falu Kommun, 2013; Visit us, b.r.].

Uniwersytet Dalarna usytuowany jest pomiędzy wzgórzami na obrzeżach miasta. Uczelnia powstała w 1977

Fotografia 1. Główny budynek kampusu w Falun [Högskolan Dalarna].

roku. Obecnie jest jedną z najszybciej rozwijających się w Szwecji. Posiada dwa kampusy – główny w Falun oraz drugi w Borlänge, oddalonym o około 20 km przemysłowym miasteczku. Oferuje studia pierwszego i drugiego stopnia na 60 kierunkach z zakresu:

- informatyki i technologii informacyjnych;
- ekonomii;
- socjologii;
- sportu i turystyki;
- kultury, mediów i projektowania;
- filologii;
- nauki i technologii;
- edukacji;
- ochrony zdrowia, pracy socjalnej i medycyny.

Profil kształcenia uczelni jest bardzo podobny do profilu KAAFM, zwłaszcza jeżeli chodzi o nauki humanistyczne i medyczne. Na Uniwersytecie Dalarna studiuje około 16 000 studentów, z czego ponad połowa uczestniczy w zajęciach za pośrednictwem internetu [Corrigox, b.r.]. Uczelnia jest pionierem w Szwecji w nauczaniu na odległość i planuje stać się wiodącym ośrodkiem na tym polu do 2015 roku, inwestując i prężnie rozwijając program Next Generation Learning [Bengts, b.r.]. KAAFM nie oferuje jeszcze studiów, które w całości mogą być realizowane przez internet. Na razie prowadzone zajęcia e-learningowe wspomagają tradycyjne metody nauczania akademickiego. Cechą wspólną obu uczelni jest również prowadzenie studiów doktoranckich i kształcenie własnej kadry naukowej.

Uniwersytet Dalarna ściśle współpracuje ze znajdującymi się w Borlänge zakładami przemysłowymi oraz przedsiębiorstwami, dostosowując oferowane przez siebie kierunki studiów do ich potrzeb. Dzięki temu większość studentów nie musi martwić się o pracę po ukończeniu studiów [Corrigox, b.r.], a firmy mogą liczyć na zatrudnienie wysoko wykwalifikowanych specjalistów. W Borlänge kształci się studentów na kierunkach

technicznych, ekonomii i turystyce. Pozostałe przedmioty są wykładane w Falun.

Ważna dla rozwoju uczelni jest również współpraca naukowa i wymiana doświadczeń z ośrodkami naukowymi zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. Obecnie instytucja ma podpisane umowy o współpracy z ponad 180 uniwersytetami i uczelniami wyższymi. Szkoła uczestniczy w wielu programach wymiany studentów i wykładowców, dzięki czemu każdego roku gości około 400 studentów zagranicznych [Barle i in, b.r.].

Na terenie głównego kampusu znajduje się kompleks sportowy Lunet, który miłośnicy sportów zimowych mogą kojarzyć z zawodami w biegach czy skokach narciarskich. Składa się na niego kilkadziesiąt obiektów, na których można trenować większość dyscyplin sportowych.

Biblioteka Uniwersytetu Dalarna, podobnie jak uczelnia, ma dwie lokalizacje. Główna siedziba znajduje się w Falun, filia zaś w Borlänge. Zatrudnia 17 pracowników, spośród których 4 – w filii. Dyrektorka biblioteki, nie chcąc dopuścić do izolacji osób pracujących w Borlänge, podzieliła dwa etaty – bibliotekarze sami decydują, w które dni w tygodniu pracują w Falun, a w które w Borlänge. Bibliotekarzy obowiązuje ośmiogodzinny dzień pracy. W tym czasie przysługują im dwie przerwy kawowe oraz jedna obiadowa. Fika (wyraz wywodzi się od sposobu wymowy słowa *kawa* po szwedzku – *ka-ffi*) – przerwa na kawę, jest dla Szwedów bardzo ważna i są niezmiernie dumni z tej unormowanej prawnie tradycji. Jest to bardzo miły zwyczaj – wszyscy pracownicy spotykają się wtedy i rozmawiają. Najczęściej są to rozmowy towarzyskie, czasem ewoluujące w dyskusje na poważne tematy, które trwają jeszcze długo po fice. Dyżury w godzinach wieczornych (od 17.00) oraz w soboty pełnią przeszkoleni studenci zatrudnieni w ramach umów zleceń.

Fotografia 2. Filia
biblioteki uniwersyteckiej
w Borlänge [Högskolan
Dalarnas bibliotek]

Biblioteka uniwersytecka ma rzadko spotykaną wśród polskich bibliotek naukowych strukturę poziomą. Nikt poza dyrektorem biblioteki i kierownikiem filii w Borlänge nie sprawuje stanowiska kierowniczego. Pozostali pracownicy zajmują równorzędne wobec siebie stanowiska. Nie oznacza to jednak, że mają też takie same pensje. Wynagrodzenie każdego z nich zależy od tego, jakie warunki kontraktu wynegocjuje sobie w rozmowie z władzami uczelni. Nie istnieje sztywny podział na działy, na przykład: opracowanie, udostępnianie, gromadzenie. Większość pracowników biblio-

teki to bibliotekarze przedmiotowi, którzy między innymi zajmują się gromadzeniem źródeł informacji oraz ich opracowywaniem. Utworzono kilka zespołów zadaniowych, do których pracownicy mogą się przyłączyć, na przykład zespół do spraw technologii informacyjnych, zespół do spraw opracowywania (czuwa nad aktualnością stosowanych przepisów katalogowania). Wszyscy pracownicy pełnią też dwugodzinne dyżury w punkcie informacyjnym zwanym Help Desk.

W Bibliotece mieszczącej się w Falun do dyspozycji użytkowników oddano przestronne pomieszczenie, w którym zgromadzono zarówno książki przeznaczone do korzystania na miejscu, jak i do wypożyczenia, a także czasopisma oraz komputery dla użytkowników. Czytelnicy mają wolny dostęp do półek. Niewielka liczba rzadko udostępnianych lub w ogóle nieużywanych zbiorów znajduje się w magazynie. Pokoje bibliotekarzy rozmieszczone są po obu stronach czytelnia. Dzięki temu użytkownicy mogą skorzystać z pomocy bibliotekarza zajmującego się daną dyscypliną, jeżeli nie pełni on akurat dyżuru. Co więcej, użytkownicy mogą *zarezerwować sobie czas bibliotekarza* za pomocą formularza znajdującego się na stronie biblioteki, określając przy tym interesujące ich zagadnienia. Przy takiej otwartości na pracę z użytkownikiem, dobrym rozwiązaniem są ścienne tabliczki przy pokojach bibliotekarzy, na których zapisują informację, dokąd się udają i przez jaki czas będą nieobecni. Takie tabliczki znajdują zastosowanie na całej uczelni i myślę, że jest to bardzo przydatny i niewymagający dużych nakładów finansowych pomysł, który warto by przenieść na polski grunt.

Na terenie biblioteki znajduje się pomieszczenie, w którym można kserować i drukować. Praktycznym rozwiązaniem jest logowanie się za pomocą jednego loginu i hasła do wszystkich urządzeń znajdujących się na terenie uczelni, w tym kserokopiarek, a także konta uczelnianego i bibliotecznego oraz dostępnych zdal-

nie źródeł elektronicznych. Jednakże, aby wydrukować dokument lub wykonać kserokopię materiałów bibliotecznych, użytkownik musi nie tylko zalogować się do swojego profilu, lecz także posiadać na swoim koncie odpowiednie środki. W bibliotece nie ma możliwości skanowania, ale użytkownicy mogą w tym celu skorzystać z urządzeń, znajdujących się w samoobsługowych punktach na terenie uczelni.

Podobnie jak w polskich bibliotekach użytkownicy są zobowiązani do zachowania ciszy, nieprowadzenia rozmów telefonicznych oraz niespożywania posiłków na terenie biblioteki. Jednakże w praktyce bibliotekarze nie zwracają uwagi osobom łamiącym te reguły, gdyż uważają, że jest to nie tylko zbyt nagminne i trudne do wyegzekwowania, ale i nie służy budowaniu miłej atmosfery.

W 2012 roku w bibliotece zaczęto korzystać z nowego systemu bibliotecznego Millenium i wprowadzono system RFID. Maksymalny zasięg odczytu urządzeń do samodzielnych wypożyczeń wynosi 40 centymetrów. Początkowo użytkownicy podchodzili z dystansem do możliwości samodzielnego wypożyczania książek, ale obecnie bardzo chętnie z niej korzystają. Zarówno pracownicy, jak i studenci mogą wypożyczyć dowolną liczbę książek. Gwarantowany okres wypożyczenia to 14 dni. Jeżeli w tym czasie nikt nie dokona rezerwacji wypożyczonej pozycji, okres ten ulega automatycznej prolongacji o kolejne 14 dni. W przypadku pojawienia się rezerwacji po upływie gwarantowanego okresu, użytkownik otrzymuje wiadomość email z prośbą o zwrot wypożyczonego wydawnictwa w ciągu 4 dni. Materiały, na które nie została dokonana rezerwacja w ciągu 28 dni, mogą być prolongowane przez użytkownika na kolejny czternastodniowy okres. Filmy DVD można wypożyczyć na 4 dni i prolongować jednorazowo na 2 kolejne dni. Kara za niezwrócenie w terminie wypożyczonej książki wynosi 5 SEK (około 2,50 PLN) za

każdy dzień zwłoki, a w przypadku DVD – 50 SEK (około 25 PLN). Jeżeli kary przekroczą 200 SEK (około 100 PLN), konto użytkownika zostaje zablokowane.

Użytkownicy mieszkający poza okręgiem Falun lub Borlänge mają możliwość zarezerwowania egzemplarzy, które są dostępne na półkach w bibliotece. Jednakże muszą liczyć się z tym, że takie zamówienia są realizowane raz dziennie i do tego czasu osoba, która osobiście pojawi się na terenie biblioteki, może wypożyczyć zarezerwowaną już książkę. Zamówione materiały są wysyłane na koszt biblioteki, natomiast koszty zwrotu pokrywa odbiorca. Osobom studiującym zdalnie i mieszkającym w regionie Dalarna książki wysyłane są do najbliższej biblioteki publicznej. Biblioteka nie wypożycza książek studentom mieszkającym za granicą.

Materiały, których biblioteka nie posiada, mogą zostać sprowadzone w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Studenci Uniwersytetu Dalarna nie ponoszą kosztów wypożyczonych w ten sposób książek, ale już sprowadzenie artykułu kosztuje 20 SEK (około 10 PLN). Dostarczenie książki do domu lub artykułu drogą elektroniczną jest dodatkowo płatne (10 SEK). Biblioteka bezpłatnie realizuje wypożyczenia międzybiblioteczne z bibliotek krajów nordyckich dla studentów innych uczelni mieszkających na terenie regionu Dalarna. Dla pozostałych użytkowników wypożyczenia międzybiblioteczne są pełnopłatne.

Od 2012 roku Biblioteka Uniwersytetu Dalarna jest jedną z 30 instytucji, które współtworzą szwedzkie akademickie archiwum online – DIVA. Jego celem jest rejestrowanie i elektroniczne publikowanie prac badaczy, wykładowców i studentów. Wcześniej uczelnia tworzyła własne repozytorium – DALAE, którego zawartość w całości została przetransferowana do DIVA. Umieszczanie publikacji w systemie nie jest obligatoryjne

(z wyjątkiem doktoratów), jednakże zalecane. Uczelnie zależy na tym, by mieć możliwie kompletne informacje o dorobku naukowym pracowników. Na podstawie danych z archiwum DIVA dokonywana jest ewaluacja na poszczególnych wydziałach oraz przydzielane są fundusze na badania. DIVA działa w oparciu o zasadę samoarchiwizacji – innymi słowy, pracownicy sami umieszczają swoje teksty w archiwum. Wprowadzone dane są widoczne w SwePub, czyli bazie publikacji szwedzkich uniwersytetów, a także – zaraz po weryfikacji przez bibliotekarza – pojawiają się na zaktualizowanym profilu pracownika na stronie uczelni. Takie rozwiązanie zapobiega dublowaniu pracy i zapewnia poprawność widocznych na profilach opisów dokumentów. Dzięki zastosowaniu zasady samoarchiwizacji sprawdzaniem poprawności wprowadzonych danych zajmuje się tylko jeden bibliotekarz. System został stworzony, a obecnie jest rozwijany i utrzymywany przez Bibliotekę Uniwersytetu Uppsala, zatem wszelkie aspekty organizacyjne i techniczne nie obciążają pracowników Biblioteki Uniwersytetu Dalarna.

Dalarna Media Arena w Falun

W 2012 roku, po długich latach starań i oczekiwań bibliotekarzy, zapadła decyzja o budowie nowego budynku biblioteki. Spośród zgłoszonych projektów wybrano propozycję duńskiej firmy ADEPT oraz japońskiego architekta Sou Fujimoto. Uwzględniono także sugestie miejscowych bibliotekarzy. Fasadę biblioteki zaprojektował duński artysta Jeppe Hein.

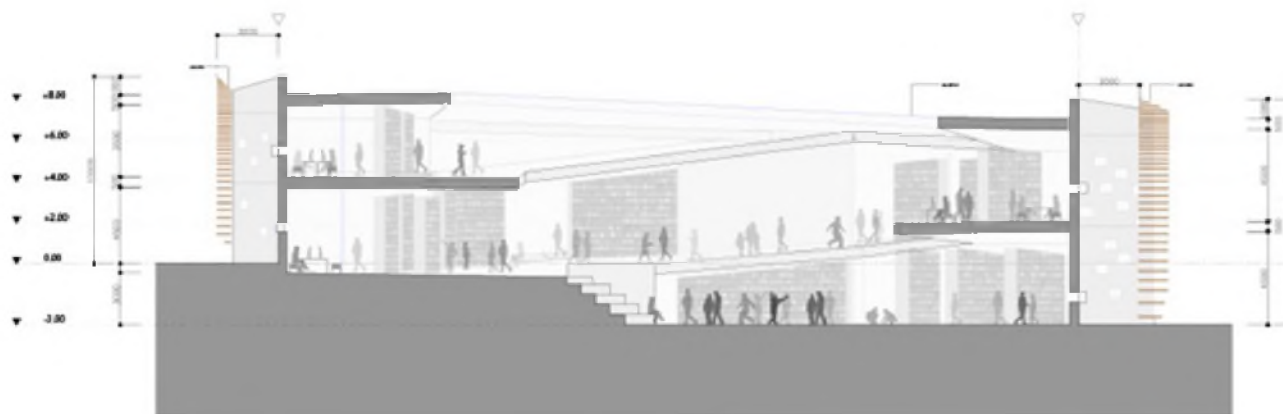
Powierzchnia nowej biblioteki – Dalarna Media Arena – to około 2400 m², w tym na książki i czasopisma przewidziano 4000 metrów bieżących. Z biblioteki będzie mogło korzystać jednocześnie 400 użytkowników. Do budowy zostanie użyte głównie drewno, szkło oraz żelazo. Budynek ma być przyjazny środowisku, między innymi dzięki wykorzystaniu do oświetlenia i ogrzewania energii słonecznej.

Architekci, zainspirowani naturalnym wzniesieniem terenu w miejscu powstania nowego budynku, stworzyli projekt biblioteki zorganizowanej w oparciu o model *spirali wiedzy*. Zarówno sposób rozplanowania poziomów biblioteki, jak i organizacji zbiorów przywołuje na myśl spiralę. W centralnej części budynku przewidziano przestrzeń, w której użytkownicy będą mogli się spotkać i zrelaksować. Nawet znajdujące się tam schody zostaną przystosowane do tego, aby na nich usiąść i porozmawiać. Będzie to również doskonały punkt orientacyjny – widoczne z niego będą prawie wszystkie pomieszczenia biblioteki i zbiory. Wokół *miejsca spotkań* stopniowo wznosić się będą alejki prowadzące na kolejne poziomy. W projekcie nie przewidziano schodów pomiędzy poziomami. Okazało się jednak, że byłoby to niezgodne z obowiązującymi w Szwecji przepisami budowlanymi. W związku z tym alejki nie będą jednolitą płaszczyzną. Podzielone zostaną na długie, wznoszące się pod delikatnym kątem, kilkucentymetrowe schodki.

Rysunek 1. Projekt gmachu Dalarna Media Arena [ADEPT Architects].

Rysunek 2. Projekt
Dalarna Media Arena
[ADEPT Architects].

Rysunek 3. Wizualizacja wnętrza Dalarna Media Arena [ADEPT Architects].

Ściany wewnętrzne budynku będą służyły jako regały na zbiory. W celu promowania posiadanych przez bibliotekę zbiorów elektronicznych, na regałach przeznaczonych na publikacje z danej tematyki planowane jest umieszczenie ekranów, na których wyświetlane będą informacje o powiązanych tematycznie zbiorach elektronicznych (e-czasopismach, e-książkach, bazach danych). Promocji nowych źródeł informacji mają również służyć rozmieszczone na terenie biblioteki ekrany, na których będą wyświetlane informacje o dostępnych zbiorach elektronicznych, a także statystyki ich wykorzystania.

Na terenie budynku znajdować się będzie sala wykładowa, a także kilkanaście pomieszczeń do pracy indywidualnej i grupowej, w tym pokoje dyskusyjne i laboratoria komputerowe. Niektóre z pomieszczeń będą dodatkowo wyciszone, aby zapewnić użytkownikom jak największy komfort pracy. W kilku pokojach pracy

grupowej przewidziano umieszczenie dotykowych, multimedialnych i interaktywnych stołów, reagujących na dotyk kilku użytkowników jednocześnie. Urządzenia te są przystosowane do obsługi rozmaitych gotowych aplikacji, a także tych spełniających indywidualne potrzeby użytkowników.

W projekcie Dalarna Media Arena nie przewidziano pokoi, w których będą pracować bibliotekarze. Ich miejsca pracy znajdować się będą w dotychczasowym budynku, połączonym korytarzem z nową biblioteką. Takie rozwiązanie nie do końca zadowala bibliotekarzy. Obawiają się oni, że ze względu na dzielącą oba miejsca odległość, użytkownicy będą rzadziej odwiedzać ich w celu uzyskania pomocy.

Prace związane z budową konstrukcji biblioteki rozpoczęły się w pierwszym tygodniu września, czyli podczas mojego pobytu w Falun. Dzięki temu mogłam osobiście przekonać się jak ogromny entuzjazm towarzyszył w tym czasie bibliotekarzom. Otwarcie nowej biblioteki planowane jest na kwiecień 2014 roku. Postępy budowy można śledzić na stronie The New Library: Building in Process (www.du.se/en/About-Dalarna-University/The-universitys-new-library/The-New-Library-right-now).

Fotografia 3. Plac budowy Dalarna Media Arena [Säfström].

Projekt Dalarna Media Arena wywarł na mnie ogromne wrażenie. Dołożono wszelkich starań, aby powstało nowoczesne, przystępne i przyjazne użytkownikom miejsce, w którym nie będzie im towarzyszyć poczucie wyobcowania oraz zagubienia wobec ogromu wiedzy. Biblioteka zapewni optymalne warunki do pracy zarówno indywidualistom, jak i osobom chętniej pracującym w grupie. Jestem pewna, że powstająca biblioteka stanie się wizytówką Falun i mam nadzieję, że będę mogła osobiście przekonać się o jej wyjątkowości.

Ten zaledwie tygodniowy pobyt w Bibliotece Uniwersytetu Dalarna był dla mnie wspaniałym zawodowym przeżyciem. Wizyta przebiegła w bardzo sympatycznej

atmosferze. Szwedzcy bibliotekarze ujęli mnie swoją gościnnością, otwartością i troskliwością o to, bym wywiozła z Falun jak najlepsze wspomnienia. Wymiana zawodowych doświadczeń i spostrzeżeń pozwoliła nam przekonać się, jak wiele nas łączy i jak niewiele dzieli. Miło było usłyszeć, że moja wizyta zainspirowała kilku szwedzkich kolegów do skorzystania z możliwości, jakie oferuje program Erasmus. Może ktoś z nich zdecyduje się na przyjazd do Polski, a może nawet do Krakowa? Na razie przygotowujemy się do pierwszej w historii naszej biblioteki wizyty stypendystki Erasmusa, którą będziemy gościć w maju 2013 roku. Mam nadzieję, że jej doświadczenia i wspomnienia z pobytu będą równie miłe jak moje.

bibliografia

1. 10 lat Erasmusa w Polsce. W: *FRSE* [online]. 2008 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.erasmus.org.pl/sites/erasmus.org.pl/files/publikacje/10%20lat%20programu%20Erasmus%20w%20Polsce%201998-2008.pdf>.
2. *ADEPT Architects* [online]. [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.adeptarchitects.com>.
3. BARLE, Agneta, BENGTS, Mandy, HÄGGLUND, Anna. Dalarna University. W: *Högskolan Dalarna* [online]. 2011 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: http://www.du.se/PageFiles/4081/presentationsbroschyr_HDa_2011_EN%5b1%5d.pdf.
4. BENGTS, Mandy. The Background to Next Generation Learning at Dalarna University. W: *Högskolan Dalarna* [online]. 2013 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.du.se/en/NGL/Background>.
5. CORRIGOX, Susanne. About Dalarna University. W: *Högskolan Dalarna* [online]. 2013 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.du.se/en/About-Dalarna-University>.
6. Falu Komun. World Heritage Site. W: *falun.se* [online]. 2013 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.falun.se/www/english.nsf/doc/DCEFCFCFo6E623BC1256F40005097F4>.
7. *Högskolan Dalarna* [online]. [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.du.se/en/About-Dalarna-University>.
8. *Högskolan Dalarnas bibliotek*. W: *Facebook* [online]. [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.facebook.com/HogskolanDalarnasBibliotek>.
9. Komisja Europejska. Europeans and their Languages. Report. W: *European Commission* [online]. 2012 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf.
10. Komisja Europejska. Najczęściej zadawane pytania na temat programu Erasmus i jego budżetu. W: *Europa* [online]. 2012 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-906_pl.htm.
11. RABCZUK, Wiktor. Europejskie spectrum edukacji – program Erasmus. W: *Europejski wymiar edukacji w świetle projektu OBSER – Erasmus. Polscy studenci w uczelniach Europy*. Red. Stefania Szczurowska, Mariusza Łopaciński. Warszawa 2007, s.15–25.
12. SÄFSTRÖM, Ellinor. The New Library. Building in Process. W: *Högskolan Dalarna* [online]. 2013 [dostęp 20 marca 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.du.se/en/About-Dalarna-University/The-universitys-new-library/The-New-Library-right-now>.
13. Statystyki. W: *Erasmus* [online]. 2011–2013 [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.erasmus.org.pl/odnosniki-podstawowe/statystyki>.
14. Visit us. History. W: *Falu Gruva* [online]. [dostęp 22 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.falugruva.se/en/Visit-us1/History>.

sprawozdanie Biblioteki Krakowskiej Akademii
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego za rok 2012

Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2012 roku

Na początku 2012 roku, w ramach projektu *Umieźninarodowienie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV, Działanie 4.1, Poddziałanie 4.1.1, w Bibliotece KAAFM stworzono zostało dodatkowych sześć stanowisk komputerowych, wyposażonych w urządzenia ułatwiające osobom niewidomym i niedowidzącym korzystanie z materiałów dydaktycznych: trzy skanery, drukarkę brailowską ViewPlus Max, powiększalnik stacjonarny ClearView+. Komputery zostały wyposażone w oprogramowanie powiększające zawartość ekranu MAGIc, oprogramowanie udźwiękowiająco-ubrajlawiające JAWS i syntezytor mowy Loquendo. Stanowiska rozlokowane są w następujących miejscach: jedno w Oddziale Informacji Naukowej, trzy stanowiska znajdują się w Czytelni Głównej, dwa – w Pokoju Cichej Pracy.

W pierwszym półroczu 2012 roku odbył się cykl spotkań prezentujących programy biblioteczne. 30 stycznia miał miejsce pokaz systemu Mateusz, a 26 marca zorganizowano spotkanie z przedstawicielem firmy MOL (producent programu PATRON 3.7).

W 2012 roku podjęto starania mające na celu stworzenie konsorcjum bibliotek uczelnianych, które miałyby

wprowadzić system Koha. W związku z tym odbyły się trzy spotkania: 14 lutego – w Bibliotece KAAFM, 20 lutego – w Bibliotece UEK i 29 marca – w Bibliotece PK. Uczestniczyli w nich bibliotekarze oraz informatycy z takich uczelni jak PK, UEK czy PAT. Ostatecznie zawiązało się konsorcjum trzech bibliotek: UEK, PK i KAAFM.

Z inicjatywy pracowników Wydziału Politologii i Komunikacji Społecznej oraz Biblioteki powstał punkt bookcrossingowy w KAAFM. Oficjalne otwarcie odbyło się 22 lutego. Uświetniło je wystąpienie dr Anny Frątczak, jednej z inicjatorek. Przecięcia wstęgi dokonał Kanclerz Krakowskiej Akademii prof. nadzw. dr Klemens Budzowski. Akcji towarzyszyła prezentacja multimedialna oraz pokaz uwalniania książek. W promocję zaangażowały się uczelniane media: Krakowska Telewizja Internetowa oraz *Mixer. Magazyn studentów Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*.

28 marca odbyło się spotkanie, na którym reprezentant Polski na Paraolimpiadzie w Vancouver 2010 oraz Mistrz Polski w slalomie i slalomie gigancie mężczyzn siedzących – Rafał Szumiec – opowiedział o swojej pasji i podzielił się doświadczeniami. Zaprezentowane zostały specjalistyczne urządzenia przeznaczone dla studentów niepełnosprawnych. Można było porozma-

wiać z Agnieszką Misiuk, pełniącą wówczas funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych.

Od kwietnia do czerwca w Bibliotece prezentowana była wystawa *2012. Rok Janusza Korczaka*, zorganizowana z okazji 70. rocznicy jego śmierci.

4 i 5 czerwca pracownicy Biblioteki wspólnie z Firmą ABE-IPS zorganizowali wystawę książek obcojęzycznych. Wystawa towarzyszyła XII Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Państwo, Gospodarka, Społeczeństwo*.

19 czerwca podjęta została decyzja o zmianie systemu bibliotecznego i przystosowaniu otwartego oprogramowania Koha do potrzeb Biblioteki.

We wrześniu opracowano i złożono wnioski do MNiSW o dofinansowanie projektu *Repozytorium dorobku naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*. Projekt ma na celu stworzenie systemu repozytoryjnego, dokumentującego dorobek pracowników naukowo-dydaktycznych KAAFM.

21 września podpisano porozumienie z Centrum NUKAT. Dzięki temu zbiory Biblioteki widoczne są w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym NUKAT. Katalogerzy oraz informatyk biblioteczny wzięli udział w szkoleniu przygotowującym do współpracy biernej z Centrum NUKAT, umożliwiającej pobieranie rekordów kartoteki haseł wzorcowych oraz rekordów bibliograficznych z bazy NUKAT do bazy lokalnej.

Od października do grudnia w Bibliotece prezentowana była wystawa *Wisława Szymborska 1923–2012* poświęcona życiu i twórczości noblistki.

9 października opublikowano pierwszy numer *Notesu Bibliotecznego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*.

W dniach 24–25 października zorganizowano drugą z cyklu Krakowską Konferencję Bibliotek Naukowych. II edycja KKBN *Długoterminowa archiwizacja polskiego dziedzictwa cyfrowego* odbyła się pod patronatem 16. Targów Książki w Krakowie oraz Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego. Konferencja dofinansowana została ze środków MNiSW.

10 grudnia przeprowadzono lekcję biblioteczną *Zawód: bibliotekarz* dla uczniów pierwszej klasy Prywatnej Szkoły Podstawowej Academos w Krakowie.

17 grudnia odbyło się spotkanie osób niepełnosprawnych, studiujących w KAAFM, z pracownikami i dyrekcją Biblioteki. Rozmawiano o potrzebach osób z dysfunkcjami i ich oczekiwaniach w stosunku do Biblioteki.

Biblioteka zajmuje 2300 m² w budynku C kampusu. Posiada Wypożyczalnię, Czytelnię Główną, Oddział Informacji Naukowej i Czytelnię Czasopism oraz magazyny, które mogą pomieścić 550 000 woluminów.

Biblioteka posiada ponad 100 miejsc w czytelniach i ponad 70 stanowisk komputerowych. Nowoczesne, ergonomiczne wyposażenie placówki dostosowano również do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mogą korzystać ze zbiorów bibliotecznych przez 7 dni w tygodniu. Zbiory liczą blisko 110 000 woluminów, z czego około jedną trzecią stanowią publikacje obcojęzyczne, głównie w języku niemieckim i angielskim. Biblioteka udostępnia 411 tytułów czasopism w prenumeracie bieżącej oraz blisko 1300 tytułów czasopism archiwalnych.

Księgozbiór podręczny Czytelni Głównnej obejmuje ponad 22 000 książek w wolnym dostępie do zbiorów. Publikacje ułożone są działowo według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Oprócz księgozbioru podręcznego udostępnia się zbiory magazynowe zamawiane

zbiory

Czytelnia Główna

Fotografia 1. Księgozbiór
w Czytelni Głównej.
Fot. Barbara Bogacka

elektronicznie przez katalog OPAC oraz materiały sprowadzone z innych bibliotek drogą wypożyczeń międzybibliotecznych.

Czytelnia Główna posiada: 54 miejsca siedzące; 32 stanowiska komputerowe, w tym 6 stanowisk przystosowanych do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących; 3 stanowiska katalogowe; 4 dwustanowiskowe Pokoje Cichej Pracy wyposażone w komputery; Pokój Pracy Grupowej, mieszczący około 28 osób, wyposażony w 4 stanowiska komputerowe.

W Czytelni Czasopism wydzielono tygodniki, dzienniki, wydawnictwa urzędowe oraz czasopisma wydawane

przez KAAFM. Bieżące roczniki czasopism znajdują się w Czytelni. Natomiast roczniki z lat poprzednich przechowywane są w magazynach i muszą być zamawiane poprzez katalog OPAC. W Czytelni Czasopism znajduje się: 10 stanowisk pracy, w tym 2 stanowiska przeznaczone do pracy z czasopismami wielkoformatowymi; 4 stanowiska komputerowe.

OIN prowadzi działalność informacyjną, w ramach której udziela informacji bibliograficznej (pomoc w wyszukiwaniu materiałów bibliograficznych do prac dyplomowych; pomoc przy tworzeniu tematycznych zestawień bibliograficznych w oparciu o różne źródła informacji); służy pomocą przy przeszukiwaniu dostęp-

Oddział Informacji Naukowej

Czytelnia Czasopism

nych w Bibliotece baz danych oraz bezpłatnych baz danych dostępnych online; pomaga w lokalizowaniu potrzebnych materiałów w bibliotekach krajowych i zagranicznych.

OIN posiada 15 stanowisk komputerowych (w tym jedno przystosowane do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących) oraz umożliwia dostęp do następujących baz danych:

- EBSCO – w jej skład wchodzi 9 baz pełnotekstowych i 6 bibliograficznych;
- EMIS;
- ScienceDirect;
- Scopus;
- Serwis Prawo i Zdrowie;
- SpringerLink;
- System Informacji Prawnej Legalis;
- System Informacji Prawnej LEX Omega;
- Web of Knowledge;
- Wiley Online Library.

W OIN-ie można również korzystać z programu SPSS Statistics.

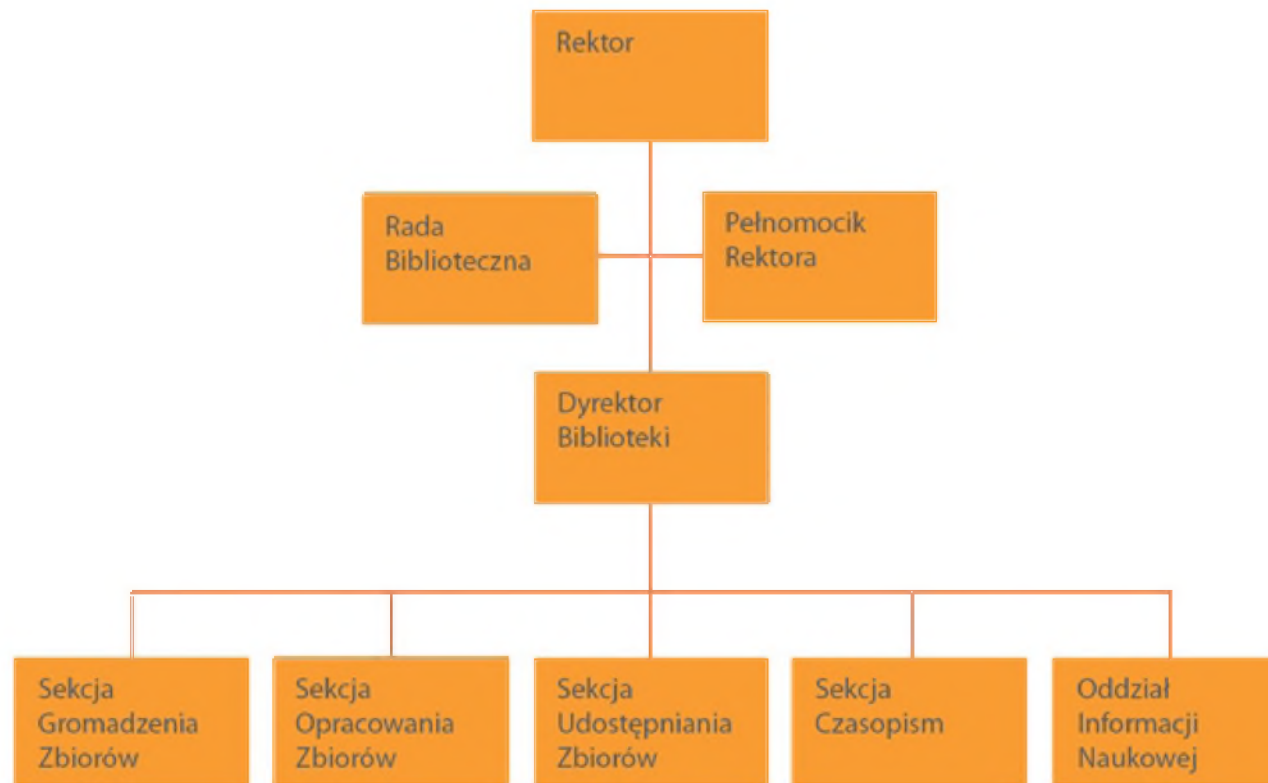
Biblioteka włącza się aktywnie w życie Uczelni, organizując wystawy tematyczne dotyczące zarówno własnych zbiorów, jak i szeroko pojętego życia książki. W Bibliotece użytkownicy mają możliwość nie tylko pracy z książką czy czasopismem, ale mogą również, dzięki Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie, podziwiać grafiki autorstwa między innymi: Waldemara Marszałka, Jane Burrell, Inge-Britte Mills, Aili Vahtrapuu, Yip Sun Sun, Cholasinth Chorsakul i Hiroshi Maruyame.

Uczelnia współpracuje z wieloma uczelniami z Europy, Afryki i Azji. Partnerskie konferencje oraz programy rozwoju dają możliwość wspólnego wydawania publikacji. Ponadto każda ze współpracujących uczelni zawarła z KAAFM umowę partnerską, która zapewnia wymianę literatury wydawanej przez te jednostki. Uczelnia nawiązała współpracę z Biblioteką Jagiellońską, Biblioteką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Biblioteką Politechniki Krakowskiej, aby studenci KAAFM mogli korzystać z bogatych księgozbiorów.

wystawy

współpraca

struktura organizacyjna i pracownicy

Pełnomocnik Rektora do spraw systemów
biblioteczno-informacyjnych
mgr Barbara Majchrowska

Dyrektor Biblioteki
dr Aneta Januszko-Szakiel

Sekcja Gromadzenia Zbiorów
mgr Katarzyna Stachnik – kierownik
mgr Anna Piwko-Łętek
mgr Olga Rosek
mgr Magdalena Tomasiak (od stycznia 2012)

Sekcja Opracowania Zbiorów
mgr Aneta Rybak – kierownik
mgr Anna Chojko
mgr Iwona Drabik
mgr Dorota Grabowska (od stycznia do lutego 2012)
mgr Anna Polańska
mgr Marzena Prokop-Sycz
mgr Luiza Stachura (od grudnia 2012)

Sekcja Udostępniania Zbiorów
mgr Barbara Norek – kierownik
mgr Anna Bolisęga-Szeliga (do sierpnia 2012)
mgr Małgorzata Bucka
mgr Aneta Jazowska (od maja 2012)
mgr Elżbieta Karolczak (do marca 2012)
mgr Marta Kowalczyk (od stycznia 2012)
mgr Małgorzata Lechowicz (do października 2012)
Dorota Machnik
mgr inż. Piotr Molik
mgr Magdalena Nagieć (do kwietnia 2012)
mgr Izabela Sikorska
mgr Anna Szalko (od stycznia 2012)
inż. Magdalena Żołnierczyk (do października 2012)

Sekcja Czasopism
mgr Monika Piech – kierownik
mgr Barbara Bogacka
mgr Agnieszka Bylica
mgr Jolanta Dybała
mgr Justyna Mucha (od grudnia 2012)

Oddział Informacji Naukowej
mgr Renata Patela – kierownik
lic. Aleksandra Fajfer
mgr Karolina Imiołek
mgr Urszula Juszczak (od grudnia 2012)

Informatyk biblioteczny
Rafał Kopaczka (od lipca 2012)

gromadzenie zbiorów

Biblioteka KAAFM gromadzi zbiory zgodnie z profilem dziedzinowym kierunków i specjalności studiów oraz badaniami naukowymi realizowanymi przez Uczelnię. Według danych z 31 grudnia 2012 roku zbiory Biblioteki KAAFM liczyły 109 489 woluminów wydawnictw zwartych (w tym książki, normy, zbiory kartograficzne, zbiory audiowizualne, dokumenty dostępne w formie cyfrowej) oraz 1703 tytułów czasopism.

Zbiory zgromadzone w 2012 roku pochodziły z:

- darów – 2261 woluminów i 43 tytuły czasopism (w 2011 roku 2519 woluminów i 33 tytuły czasopism);
- wymiany międzybibliotecznej – 244 woluminy i 33 tytuły czasopism (w 2011 roku 429 woluminów i 25 tytułów czasopism);
- zakupów – 3279 woluminów, w tym 403 wydawnictwa Oficyny Wydawniczej AFM (w 2011 roku 4387 woluminów, w tym 456 wydawnictw Oficyny Wydawniczej AFM);
- prenumeraty bieżącej czasopism – 335 tytułów, w tym 9 tytułów wydawanych przez Oficynę Wydawniczą AFM (w 2011 roku 351 tytułów, w tym 9 tytułów Oficyny Wydawniczej AFM).

Pozyskano łącznie 5784 woluminy i 411 tytułów czasopism. W 2012 roku Biblioteka KAAFM pozyskała 20

nowych tytułów czasopism, z czego 7 pochodziło z darów, 6 – z wymiany, a 7 – z kupna. Wznowiono prenumeratę 2 tytułów. Z powodu zmiany formy wydawniczej z papierowej na online oraz z powodu niskich statystyk wykorzystania, zakończono prenumeratę 22 tytułów.

W marcu 2012 roku Biblioteka KAAFM utraciła możliwość korzystania z pieniędzy uzyskiwanych z kar za nieterminowy zwrot książek. Zmniejszeniu uległa zatem ilość woluminów zakupionych do księgozbioru.

W ramach wymiany międzybibliotecznej wysłano 268 egzemplarzy czasopism. W ramach wymiany międzybibliotecznej lub w darze pozyskano 2485 egzemplarzy czasopism.

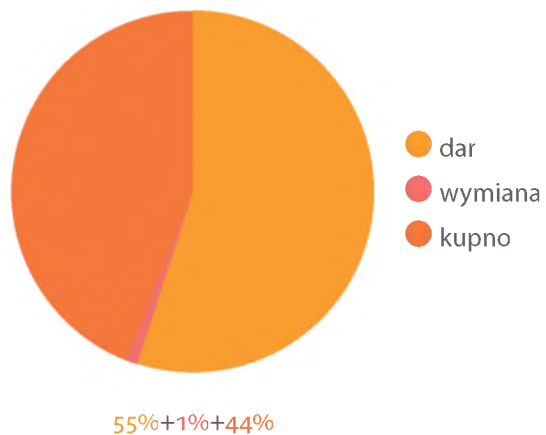
Zbiory powiększyły się również dzięki hojności darczyńców. Dary osób prywatnych i instytucji wzbogaciły zbiory Biblioteki KAAFM o 2304 wol./j. Najwięcej przekazali: prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Maciąg, prof. zw. dr hab. Aleksandra Kasznik-Christian, prof. nadzw. dr hab. Katarzyna Pokorna Ignatowicz, doc. dr. Danuta Skulicz, mgr Małgorzata Sągin-Urbanik oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Biblioteka Sejmowa, Trybunał Konstytucyjny.

Tabela 1. Wpływ materiałów bibliotecznych w 2012 roku

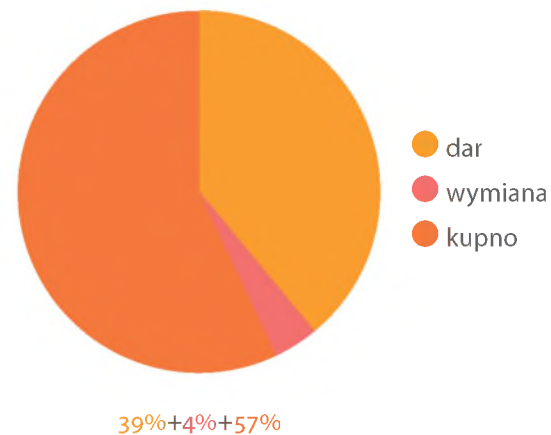
rodzaj wydawnictw	jednostka	źródło nabycia			
		zakup	wymiana	dary	razem
wydawnictwa zwarte	wol.	3257	244	2245	5746
wydawnictwa ciągłe	tyt./j.	335	33	43	411
multimedia	j.	21	0	13	37
zbiory kartograficzne	j.	1	0	0	1
razem	wol./j.	3614	277	2304	6195

Kryzys na rynku wydawniczym, mniejsze nakłady i ilość tytułów publikowanych przez wydawnictwa uczelni wyższych spowodowały konieczność reorganizacji przez wiele bibliotek polityki wymiany międzybibliotecznej. W poprzednim okresie sprawozdawczym, oprócz książek wydanych w 2011 roku, Biblioteka KAAFM pozyskała również starsze tytuły od bibliotek, z którymi podpisano umowy o współpracy. Natomiast w 2012 roku pozyskano, w większości przypadków, tylko tytuły wydawane w tym roku. Dzięki wymianie z bibliotekami uzupełniono zbiory o 277 wol./j.

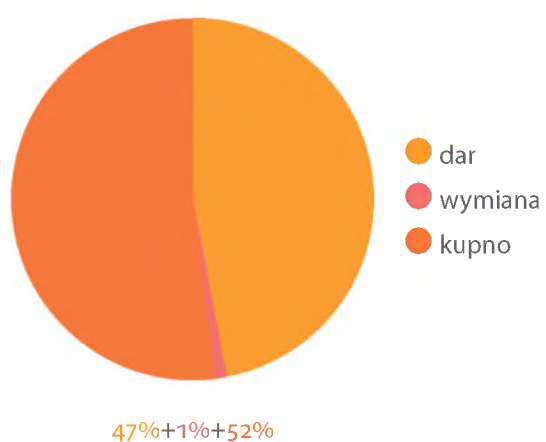
Wykres 1. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM na dzień 31 grudnia 2012 roku (podział według ilości zbiorów)

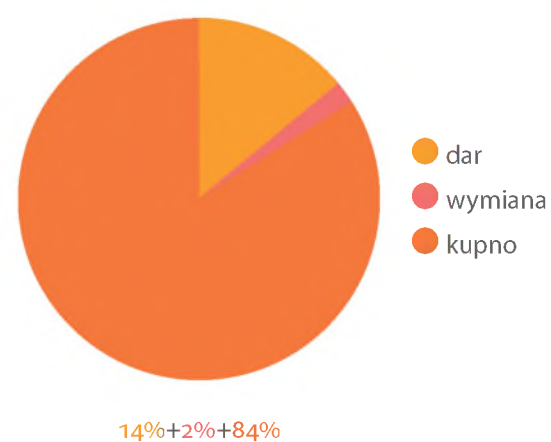
Wykres 3. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM pozyskanych w 2012 roku (podział według ilości zbiorów)

Wykres 2. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM na dzień 31 grudnia 2012 roku (podział według wartości zbiorów)

Wykres 4. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM pozyskanych w 2012 roku (podział według wartości zbiorów)

Biblioteka gromadzi wszystkie publikacje Oficyny Wydawniczej AFM. Prowadzi również wymianę międzybiblioteczną publikacji Oficyny Wydawniczej AFM z 25 bibliotekami szkół wyższych.

W roku 2012 pozyskano następujące tytuły Oficyny Wydawniczej AFM:

1. *Zarządzanie odpowiedzialnym rozwojem przedsiębiorstwa*. Red. nauk. Andrzej Chodyński. Kraków 2012.
2. JASIŃSKI, Artur. *Obrazy post-polis*. Monografia ponowoczesnego miasta. Kraków 2012.
3. KSIĘŻYK, Marianna. *Ekonomia*. Podejście historyczne i perspektywne. Kraków 2012.
4. PIETRASZKO-FURMANEK, Iga. *Partycypacja społeczna w środowiskach lokalnych*. Kraków 2012.
5. MYDEL, Rajmund. *Centra wielkich miast Japonii w procesie przemian 1955–2005*. Kraków 2012.
6. *Medialny obraz rodziny i płci*. Red. nauk. Katarzyna Pokorna-Ignatowicz. Kraków 2012.
7. *Polska w mediach, media w Polsce*. Red. nauk.: Zbigniew Pucek, Joanna Bierówka. Kraków 2012.
8. *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku*. Red. nauk. Aneta Januszko-Szakiel. Kraków 2012.
9. SENDUR, Agnieszka, WARECKA, Anna. *English for safety, security and law enforcement*. Kraków 2012.
10. ZDANOWSKI, Jerzy. *Bliski Wschód 2011*. Szczytne idee a rzeczywistość. Kraków 2011.
11. *Media a Polacy*. Polskie media wobec ważnych wydarzeń politycznych i problemów społecznych. Red. nauk.: Katarzyna Pokorna-Ignatowicz, Joanna Bierówka, Stanisław Jędrzejewski. Kraków 2012.
12. *Konteksty prawa i praw człowieka*. Red. nauk. Zyta Dymińska. Kraków 2012.
13. *Spoleczne, marketingowe i innowacyjne aspekty kreowania zmian w organizacjach*. Red. Dariusz Fatuła. Kraków 2011.
14. *Nauka prawa finansowego po I dekadzie XXI wieku*. Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Apoloniuszowi Kosteckiemu. Red. Irena Czaja-Hliniak. Kraków 2012.
15. *Zagrożenia zdrowotne wśród dzieci i młodzieży*. T. 2. Red. nauk.: Mariola Seń, Grażyna Dębska. Kraków 2011.
16. *Zagrożenia zdrowotne wśród dzieci i młodzieży*. T. 3. Red. nauk.: Mariola Seń, Grażyna Dębska. Kraków 2011.
17. *Konteksty wychowania i edukacji a kształcenie nauczycieli w rzeczywistości ponowoczesnej*. Red. nauk.: Joanna Aksman, Jolanta Pułka. Kraków 2012.
18. *Dzieci i młodzież w kręgu oddziaływania mediów i grup rówieśniczych – „w” i „pomimo” czasów ponowoczesnych*. Red. nauk.: Joanna Aksman, Jolanta Pułka. Kraków 2012.
19. *Środowisko a gospodarka hormonalna u kobiet*. Red. nauk. Maria Kapiszewska. Kraków 2011.
20. *Rachunkowość, finanse oraz metody ilościowe w zarządzaniu*. Wybrane problemy. Red. Alicja Dziuba-Burczyk. Kraków 2011.
21. *Przedsiębiorcze aspekty rozwoju organizacji i biznesu*. Red. Andrzej Chodyński. Kraków 2011.
22. *Otępienie czołowo-skroniowe*. Ujęcie interdyscyplinarne. Red.: Maria Pąchalska, Leszek Bidzan. Kraków 2012.
23. *Ból i cierpienie*. Red. Grażyna Makiełło-Jarża. Kraków 2011.
24. *Ekologiczne aspekty zarządzania rozwojem przedsiębiorstw i regionów*. Red. Andrzej Chodyński. Kraków 2011.
25. *Divided by a common language*. English across national, social, and cultural boundaries. Ed. Ewa Willim. Kraków 2012.
26. *Jan Bosak*. Prześwietlenie. Linoryty. Oprac. Wojciech Mazur. [S.l.] [2011].
27. *Marketing*. Red. Danuta Surówka-Marszałek. Kraków 2010.
28. BOCZAROWA, Olena. *Pedagogiczne wsparcie dzieci uzdolnionych w szkołach Polski i Ukrainy*. Kraków 2011.
29. SZMYD, Jan. *Odczytywanie współczesności*. Perspektywa antropologiczna, etyczna i edukacyjna. Kraków 2011.
30. *Polska bieda w świetle Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym*. Red. nauk. Hieronim Kubiak. Kraków 2012.
31. *English in action*. Language contact and language variation. Ed. Ewa Willim. Kraków 2011.

opracowanie zbiorów

Do Biblioteki KAAFM wpływają książki oraz czasopisma zakupione przez Sekcję Gromadzenia Zbiorów oraz Sekcję Czasopism, ofiarowane zarówno przez instytucje oraz osoby prywatne, jak i pochodzące z wymiany międzybibliotecznej. Przed wprowadzeniem do systemu bibliotecznego dary podlegają selekcji. Książki zakupione przez Sekcję Gromadzenia, przeznaczone do udostępniania prezencyjnego, trafiają do Czytelni Głównej do działu Nowości. Po upływie miesiąca są przenoszone do działów utworzonych na podstawie Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej.

Nabytki są rejestrowane w systemie bibliotecznym PATRON 2.5 (z wyjątkiem dokumentów życia społecznego). W celu jednoznacznej identyfikacji każdy egzemplarz dodawany do systemu jest oznaczony etykietą z kodem kreskowym oraz wpisywany do księgi inwentarzowej.

W 2012 roku baza danych powiększyła się o 3306 rekordów i według danych na 31 grudnia 2012 roku liczyła 68 372 rekordy bibliograficzne. Miesięcznie dodaje się około 300 rekordów.

Sekcja Opracowania Zbiorów, oprócz tworzenia elektronicznego katalogu bibliotecznego, zajmuje się rów-

nież modyfikacją istniejących haseł formalnych, haseł przedmiotowych oraz opisów bibliograficznych. Melioracja katalogu jest prowadzona na bieżąco. W 2012 roku zmodyfikowano 7102 rekordy. Miesięcznie dokonuje się około 650 modyfikacji. Do zadań Sekcji Opracowania należy również ubytkovanie zniszczonych materiałów bibliecznych.

W roku 2012 podjęto decyzję o zmianie systemu bibliotecznego z PATRON 2.5 na Koha 3.10. Od początku roku trwały przygotowania do migracji bazy bibliotecznej do nowego systemu. Poprawiano hasła autorskie oraz hasła przedmiotowe, aby ułatwić identyfikację rekordów bibliograficznych. W marcu zrezygnowano z tworzenia w opisach symboli Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. W lipcu rozpoczęto współpracę z o.o. Januszem Kaczmarkiem OP, który w Bibliotece Kolegium Filozoficzno-Teologicznego Polskiej Prowincji Dominikanów zajmuje się obsługą informatyczną systemu Koha. We wrześniu zapoczątkowano współpracę z Centrum NUKAT, dzięki temu kolekcja zbiorów Biblioteki KAAFM widoczna jest w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym NUKAT. Katalogerzy oraz informatyk biblieczny wzięli udział w szkoleniu, przygotowującym do współpracy biernej z Centrum NUKAT, umożliwiającej pobieranie rekordów kartoteki haseł wzorcowych oraz

rekordów bibliograficznych z bazy NUKAT do bazy lokalnej. Na przełomie września i października pracownicy Sekcji Opracowania Zbiorów odbyli szkolenie w Oddziale Opracowania Zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego (jego pracownicy posiadają długoletnie doświadczenie w pracy z systemem Virtua i współpracy z Centrum NUKAT). W październiku rozpoczęto kopiowanie rekordów bibliograficznych z bazy NUKAT do systemu Koha. Przez trzy miesiące porównywano i zastępowano opisy bibliograficzne książek, znajdujących się w Czytelni Głównej, rekordami bibliograficznymi z bazy NUKAT.

W związku ze zmianą sposobu katalogowania pracownicy Sekcji Czasopism na przełomie listopada i grudnia wzięli udział w szkoleniu w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego. Szkolenie dotyczyło opracowania czasopism w systemie MARC21 (pracownicy biblio-

teki UEK posiadają doświadczenie w katalogowaniu i czynnej współpracy z Centrum NUKAT). Równolegle trwały prace nad przygotowaniem modułu czasopism w systemie Koha, służącego do opracowywania zbiorów, pobierania haseł z bazy NUKAT i obsługi użytkowników.

W tym czasie Sekcja Opracowania Zbiorów współpracowała z informatykiem bibliotecznym przy tworzeniu modułu katalogowania książek w systemie Koha. Tymczasowo zrezygnowano z tworzenia haseł przedmiotowych, aby usprawnić pracę nad nowym systemem bibliotecznym. Podjęto decyzję, że po migracji bazy do systemu Koha, zmienią się zasady tworzenia powyższych haseł. Biblioteka KAAFM zrezygnuje z używania języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej na rzecz języka haseł przedmiotowych KABA.

udostępnianie zbiorów

Biblioteka KAAFM jest agendą największej niepublicznej uczelni w Małopolsce. Posiada Czytelnię Główną, Czytelnię Czasopism, Oddział Informacji Naukowej oraz Wypożyczalnię. Udostępnia swoje zbiory w ramach wypożyczeń pracownikom i studentom Uczelni oraz prezenyjn – w czytelniach – wszystkim zainteresowanym.

W Czytelni Główniej użytkownicy mogą skorzystać z wolnego dostępu do zbiorów. Księgozbiór czytelniany 31 grudnia 2012 roku liczył 22 098 egzemplarzy. 33 760 woluminów można było zamówić do Czytelni Główniej. Natomiast do wypożyczenia przeznaczono 52 412 egzemplarzy.

W roku 2012 w Bibliotece KAAFM odnotowano 40 575 odwiedzin w czytelniach (w 2011 roku – 41 545). Udostępniono 65 583 książki (w 2011 roku – 81 324) oraz 38 299 egzemplarzy czasopism (w 2011 roku – 44 376).

W Czytelni Czasopism czytelnicy najczęściej sięgali po tygodniki i dzienniki: *Polityka*, *Newsweek*, *Rzeczpospolita*, *Wprost*; oraz po czasopisma prawnicze *Państwo i Prawo* oraz *Palestra*, ale także po psychologiczne *Charaktery* oraz po medyczny *Magazyn Pielęgniarki i Położnej*.

We wszystkich agendach najwięcej odwiedzin oraz największe wykorzystanie zbiorów zanotowano w stycz-

Tabela 2. Odwiedziny w czytelniach i wykorzystanie materiałów bibliotecznych w 2012 roku

czytelnia	odwiedziny	udostępnione książki (w woluminach)	udostępnione czasopisma (w egzemplarzach)
Czytelnia Główna	28212	65284	-
Czytelnia Czasopism	4384	-	38072
Oddział Informacji Naukowej	7979	299	227
razem	40575	65583	38299

niu i marcu. Najmniej odwiedzin oraz najmniejsze wykorzystanie materiałów bibliotecznych, we wszystkich agendach, miało miejsce w miesiącach wakacyjnych (lipcu i wrześniu). W sierpniu Biblioteka była nieczynna.

W 2012 roku w Wypożyczalni Biblioteki KAAFM zarejestrowano 1936 nowych czytelników (w 2011 roku – 2345), 2087 aktywowało swoje konta z lat poprzednich (w 2011 roku – 2390), a 2340 osób zamknęło swoje konta (w 2011 roku – 2796).

Na zmniejszenie liczby użytkowników w roku 2012 mogła mieć wpływ podjęta w roku akademickim 2011/2012 decyzja o uchyleniu obowiązku odbycia szkoleń bibliotecznych dla studentów pierwszego roku. Odebrało im to okazję do lepszego zapoznania się z funkcjonowaniem i ofertą Biblioteki.

Mimo że w roku 2012 odnotowano spadek liczby czytelników zapisanych do Biblioteki, nastąpił wzrost zainteresowania możliwością wypożyczania księgozbioru wśród pracowników KAAFM. Karty biblioteczne założyło również 20 osób z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Politechniki Krakowskiej, co świadczy o tym, że Biblioteka KAAFM staje się atrakcyjna dla studentów innych uczelni.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników, w 2011 roku zwiększono limit wypożyczeń. W 2012 roku przełożyło się to jednak na spadek liczby odwiedzin w Wypożyczalni.

Najwięcej wypożyczeń zostało odnotowanych w styczniu i marcu, a najmniej – w lipcu i wrześniu. W 2012 roku czytelnicy otrzymali 1733 monity informujące o przekroczeniu terminu zwrotu książek (w 2011 roku – 935).

Biblioteka umożliwia użytkownikom rezerwacje książek, w chwili gdy wszystkie egzemplarze danego tytułu

są wypożyczone. Z 2991 rezerwacji, zrealizowanych w 2012 roku, czytelnicy nie odebrali w ustalonym terminie 579 pozycji (w 2011 roku było to 746 pozycji).

Biblioteka KAAFM oferuje usługę wypożyczeń nocnych i świątecznych zbiorów znajdujących się w Czytelnii Głównej. Z tej usługi korzystać mogą użytkownicy posiadający aktywne konta biblioteczne. Do 31 grudnia 2012 roku zarejestrowano 693 wypożyczenia nocne i 1498 świątecznych.

Czytelnicy, którzy z przyczyn formalnych nie mogą zapisać się do Biblioteki, mają możliwość założenia konta trzydniowego. Usługa ta jest bezpłatna, można z niej korzystać wielokrotnie. Karta trzydniowa pozwala na zamawianie materiałów bibliotecznych znajdujących się w magazynach i korzystanie z nich w czytelnich. Z tej usługi w 2012 roku skorzystało 145 osób (w 2011 roku – 198).

Biblioteka KAAFM prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne. W 2012 roku zrealizowano 11 zamówień na

nowe konta biblioteczne	1936
konta trzydniowe	145
konta aktywowane	2087
konta wycofane	2340
odwiedziny	28856
wypożyczenia	29000
zwroty	29754
monity	1733

Tabela 3. Statystyki Wypożyczalni za 2012 rok

materiały z innych bibliotek polskich. Biblioteka udostępnia również swoje zbiory bibliotekom krajowym. W 2012 roku w ten sposób zrealizowano 8 zamówień.

W 2012 roku zrealizowano 33 950 zamówień magazynowych (w 2011 roku – 39 548), w tym 30 741 książek (w 2011 roku – 35 807) oraz 3209 roczników czasopism (w 2011 roku – 3741). Najwięcej zamówień przypadło na styczeń i marzec, a najmniej na lipiec i wrzesień.

W 2012 roku w OIN-ie można było skorzystać z następujących baz danych:

- EBSCO – w jej skład wchodzi 9 baz pełnotekstowych i 6 bibliograficznych;
- EMIS;
- ScienceDirect;
- Scopus;
- Serwis Prawo i Zdrowie;
- SpringerLink;
- System Informacji Prawnej Legalis;
- System Informacji Prawnej LEX Omega;
- Web of Knowledge;
- Wiley Online Library.

W 2012 roku Biblioteka KAAFM, w ramach projektu Wirtualna Biblioteka Nauki finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uzyskała dostęp do baz Scopus i Wiley Online Library.

Przydzielono 184 zdalne dostępy do baz EBSCO i 81 do bazy EMIS. W 2012 roku najwięcej pełnych tekstów zostało pobranych z bazy EMIS.

W 2012 roku użytkownicy najczęściej korzystali z czasopism:

- *Journal of Business Ethics, Dispute Resolution Journal, International Organization* – w bazach na platformie EBSCO;
- *Personality and Individual Differences, New Ideas in Psy-*

chology, Journal of Research in Personality – w bazie ScienceDirect;

- *Sex Roles, Journal of Religion and Health, Ethical Theory and Moral Practice* – w baize SpringerLink;
- *European Journal of Social Psychology, Journal of Personality* – w bazie Wiley Online Library.

Największym zainteresowaniem wśród czytelników cieszyły się teksty z zakresu psychologii.

baza	wyszukiwania	pełne teksty
EBSCO	38064	2459
EMIS	8908	28366
ScienceDirect	262	1077
Scopus	756	-
SpringerLink	brak danych	608
Web of Knowledge	286	-
Wiley Online Library	brak danych	1174

Tabela 4. Statystyki wykorzystania baz danych dostępnych w Bibliotece KAAFM w 2012 roku

W dobie rewolucji informatycznej i rozwoju cyfrowych systemów przekazu danych obserwuje się stały spadek liczby użytkowników Biblioteki korzystających z jej zbiorów w sposób tradycyjny. Biblioteka KAAFM w roku 2012 zanotowała 40 575 odwiedzin w czytelnich oraz 28 856 odwiedzin w Wypożyczalni. Wzrosła liczba czytelników korzystających z baz danych. W 2012 roku zarejestrowano 48 276 wyszukiwań w bazach danych, umożliwiających wygenerowanie statystyk (brak danych dotyczących Serwisu Prawo i Zdrowie, SpringerLink, Systemu Informacji Prawnej Legalis, Systemu Informacji

Prawnej LEX Omega oraz Wiley Online Library). Skorzystano łącznie z 33 684 pełnych tekstów (brak danych dotyczących Serwisu Prawo i Zdrowie, Systemu Informacji Prawnej Legalis, Systemu Informacji Prawnej LEX Omega).

W powyższym zestawieniu nie zostały ujęte statystyki wykorzystania testowanych w Bibliotece KAAFM baz danych. W 2012 roku Biblioteka KAAFM umożliwiła użytkownikom dostęp testowy do baz:

- Academic Complete (ebrary);
- Blackwell Reference Online;
- Book Citation Index;
- C.E.E.O.L. Central and Eastern European Online Library;
- CRCnetBASE;
- DealWatch;
- LEX Navigator;
- Medline Complete (EBSCO);
- Morgan & Claypool (kolekcje Colloquium i Synthesis);
- Nature Publishing Group (kolekcja czasopism);
- Palgrave Macmillan (kolekcja czasopism);
- Project MUSE;
- PsycCRITQUES (EBSCO);
- PsycEXTRA (EBSCO);
- PsycTESTS (EBSCO);
- Rehabilitation Therapy in Video;
- SAGE Journals Online;
- Scientific American;
- Serwis BHP;
- Sports Medicine and Exercise Science in Video;
- Taylor & Francis (kolekcja e-booków);
- Uniwersalny słownik rosyjsko-polski i polsko-rosyjski (Lingea);
- Wielki słownik angielsko-polski i polsko-angielski (Lingea);
- World Politics Review.

Dostęp testowy daje możliwość poznania specyfiki i jakości poszczególnych baz oraz oceny ich przydatno-

ści do pracy naukowej. Ułatwiają tym samym podjęcie decyzji o ewentualnym zakupie dostępu do baz.

Sekcja Udostępniania Zbiorów oraz Sekcja Czasopism sporządzają zestawienia tematyczne, stanowiące uzupełnienie wyszukiwania poprzez hasło przedmiotowe. Zestawienia powstają na podstawie najczęstszych i nietypowych zapytań czytelników. Liczba zestawień tematycznych, z których w 2012 roku mogli skorzystać czytelnicy, wynosi 453.

W 2012 roku pracownicy Biblioteki KAAFM udzielili 17 885 informacji bibliograficznych i faktograficznych (wykonali 5081 kwerend, 5890 wyszukiwań dokumentów, udzieli 6914 informacji faktograficznych).

OIN prowadzi działalność dydaktyczną, w ramach której odbywają się:

- szkolenia biblioteczne dla nowych użytkowników;
- szkolenia dla seminarzystów z zakresu wyszukiwania materiałów do prac, sporządzania bibliografii i przypisów;
- szkolenia indywidualne i grupowe z obsługi baz danych;
- szkolenia z obsługi baz danych dostępnych w Bibliotece KAAFM z udziałem przedstawicieli dostawców.

W 2012 roku opracowano i złożono wnioski do MNiSW o dofinansowanie projektu *Repozytorium dorobku naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*. Projekt ma na celu stworzenie systemu repozytoryjnego, dokumentującego dorobek pracowników naukowo-dydaktycznych KAAFM. W repozytorium będą składowane głównie publikacje recenzowane: monografie, fragmenty monografii, czasopisma naukowe wydawane przez KAAFM, artykuły, podręczniki, materiały konferencyjne, rozprawy doktorskie, nagradzane prace magisterskie i licencjackie, a także raporty z prac badawczych. Głównym celem funkcjo-

nowania repozytorium jest promowanie działalności naukowej, badawczej i edukacyjnej KAAFM.

Pracownicy OIN-u prowadzą również działalność promocyjną i marketingową, mającą na celu promocję usług, a także tradycyjnych i elektronicznych zasobów Biblioteki KAAFM. Prowadzą między innymi stronę internetową Biblioteki KAAFM, a także stronę na Facebooku. Przygotowują oraz dystrybuują newsletter, którego odbiorcami są pracownicy naukowcy Uczelni. W 2012 roku wysłano 25 newsletterów. Projektują wszelkie materiały promocyjne dotyczące usług i zbiorów Biblioteki. Współpracują z bliższym i dalszym otoczeniem Uczelni w zakresie tworzenia spójnej polityki promocji.

W 2012 roku pracownicy OIN-u wzięli udział w pracach związanych z przygotowaniem II Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych. Zajmowali się obsługą administracyjną konferencji zarówno gości krajowych, jak i zagranicznych. Prowadzili działania marketingowe i promocyjne. Zaprojektowali materiały konferencyjne (w tym logo i identyfikację wizualną konferencji). Byli odpowiedzialni za korektę, skład, przygotowanie do druku abstraktów.

W 2012 roku do potrzeb osób niepełnosprawnych dostosowano 7 stanowisk komputerowych w Czytelni Głównej i Oddziale Informacji Naukowej. Przełożyło się to na częstsze wizyty tych osób w Bibliotece.

Stanowiska wyposażone są w program MAGlc, umożliwiający powiększenie wyświetlanego na pulpicie obrazu, oraz program JAWS, który czyta zarówno przyciski systemowe, jak i tekst. Dodatkowo w Czytelni Głównej przystosowano jeden z Pokoi Cichej Pracy. Osoby niepełnosprawne mogą w nim skorzystać ze skanera, powiększalnika i drukarki brajlowskiej. Bibliotekarze zostali przeszkoleni z obsługi tego sprzętu, a osobą współpracującą z Biurem Osób Niepełnosprawnych jest mgr Anna Szalko.

Pod koniec 2012 roku rozpoczęto prace mające na celu przystosowanie systemu Koha do potrzeb Sekcji Udostępniania Zbiorów. Skupiono się na module wypożyczeń, zamówień magazynowych, rezerwacji i zapisów do Biblioteki. Utworzono nowe kategorie czytelników i nadano im odpowiednie uprawnienia. Działania te będą kontynuowane w 2013 roku.

Fotografia 2. Czytelnia
Główna.
Fot. Barbara Bogacka

działalność naukowa

W 2012 roku pracownicy Biblioteki KAAFM mieli możliwość udziału w szkoleniach organizowanych przez KAAFM. Wzięli udział między innymi w:

- szkoleniu z obsługi bazy EMIS, prowadzonym przez mgr Krzysztofa Malatyńskiego, przedstawiciela firmy Euromoney Polska S.A. (11 stycznia, 12 grudnia);
- prezentacji systemu bibliotecznego MATEUSZ i programu KASIA (30 stycznia);
- szkoleniu z obsługi sprzętu dla osób niewidomych i niedowidzących (6 lutego);
- szkoleniu dotyczącym prowadzenia kampanii w portalach społecznościowych, prowadzonym przez mgr inż. Mariusza Grzyba (10 marca);
- szkoleniu dotyczącym tworzenia haseł przedmiotowych JHPBN prowadzonym przez mgr Annę Chojko (12 marca);
- szkoleniu *Zagrożenie przestępczością narkotykową podczas imprez towarzyszących EURO 2012* (10 maja);
- szkoleniu z obsługi bazy LEX Omega, prowadzonym przez mgr Pawła Pudlika, przedstawiciela firmy Wolters Kluwer Polska S.A. (20 listopada).

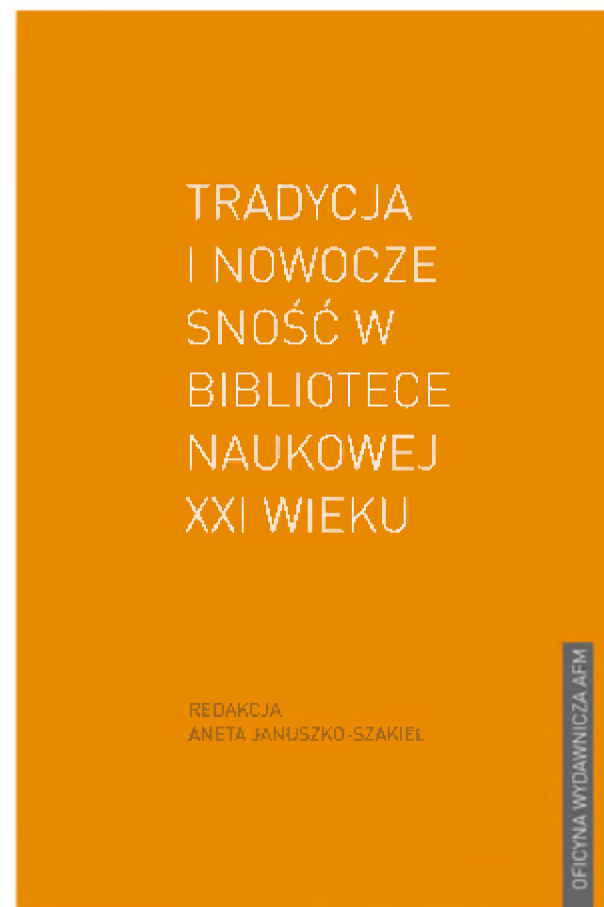
Pracownicy Biblioteki KAAFM uczestniczyli również w:

- szkoleniach z cyklu *Ars Quaerendi* (Kraków, Biblioteka Jagiellońska);
- warsztatach *Bibliotekarka nowoczesną kobietą* (Kra-

ków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego, 23 lutego, 15 marca);

- szkoleniu z zakresu akcesji czasopism (Kraków, Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego, marzec);
- kursie elearningowym *Prawo autorskie dla bibliotekarzy* przygotowanym przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (kwiecień);
- spotkaniu *W jaki sposób Elsevier wspiera Społeczność Polskich Naukowców?* (Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 16 kwietnia);
- wykładzie *Wykorzystanie technik improwizacji podczas występów publicznych* prowadzonym przez Michała Mącznika (Kraków, Biblioteka Politechniki Krakowskiej, 11 maja);
- szkoleniu dotyczącym dokumentów życia społecznego (Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 16 maja)
- szkoleniu z obsługi bazy Scopus, Elsevier, prowadzonym przez mgr inż. Marzenę Marcinek (Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego, 31 maja);
- prezentacji Wydawnictwa Nature Publishing Group i ABE-IPS (Kraków, Biblioteka Jagiellońska, czerwiec);
- szkoleniu z obsługi bazy Wiley & Blackwell prowadzonym przez mgr Annę Abramowską (Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego, 5 czerwca);

- wykładzie dotyczącym projektowania ebooków prowadzonym przez Daniela Mizielińskiego (Kraków, Fundacja Sztuki Nowej ZNACZY SIĘ, 16 czerwca);
- wykładzie *The future of books* prowadzonym przez Dana Boyarsky'ego (Kraków, Fundacja Sztuki Nowej ZNACZY SIĘ, 25 czerwca);
- szkoleniu online na temat tworzenia repozytorium, zorganizowanym przez firmę Thomson Reuters oraz Oddział Informacji i Transferu Wiedzy Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (28 czerwca);
- szkoleniu online zorganizowanym przez Centrum NUKAT dla bibliotek rozpoczynających z nim współpracę bierną (25 września);
- szkoleniu dotyczącym formatu MARC21 (Kraków, Biblioteka Uniwersytetu Pedagogicznego, wrzesień-październik);
- szkoleniu dotyczącym formatu MARC21 (Kraków, Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego, listopad-grudzień).

JANUSZKO-SZAKIEL,
Aneta (red. nauk.).
*Tradycja i nowoczesność
w bibliotece naukowej XXI
wieku.* Kraków, 2012.

staże pracowników Biblioteki KAAFM odbyte w 2012 roku:

1. RYBAK, Aneta. Dwutygodniowa, specjalistyczna praktyka (Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego, listopad-grudzień 2012).
2. PATELA, Renata. Tygodniowy wyjazd szkoleniowy w ramach programu Uczenie się przez całe życie LLP-Erasmus (Falun, Biblioteka Uniwersytetu Dalarna, wrzesień 2012).

publikacje pracowników Biblioteki KAAFM w 2012 roku:

1. BOLISĘGA-SZELIGA, Anna, IMIOŁEK, Karolina. Ile waży e-book? O możliwościach czytelników książek elektronicznych. W: *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku*. Kraków 2012, s. 103–111.
2. IMIOŁEK, Karolina, NAGIEĆ, Magdalena. Biblioteka skierowana na użytkownika, czyli budowanie przyjaznego wizerunku – na przykładzie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. *Biuletyn Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej*. 2012, nr 2, s. 95–112.
3. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Archiwizacja elektronicznych zasobów bibliotecznych. Przegląd stosowanych metod ochrony. W: *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku*. Kraków 2012, s. 131–149.
4. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Bookcrossing jako forma popularyzacji książki i czytelnictwa. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2012. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
5. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Cyfrowy świat nauki i kultury. Czy zdołamy go ocalić. *Forum Bibliotek Medycznych*. 2012, R. 5, nr 1 (9), s. 133–143.
6. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Polskie biblioteki i repozytoria cyfrowe jako medium w edukacji i nauce. W: *Dzieci i młodzież w kręgu oddziaływania mediów i grup rówieśniczych – w i pomimo czasów ponowoczesnych*. Kraków, 2012, s. 127–134.
7. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta, SZEPSKI, Marek. Internet – niewykorzystana szansa promocji polskiej nauki. W: *Polska w mediach, media w Polsce*. Kraków 2012, s. 123–137.
8. PATELA, Renata. Wykorzystanie źródeł tradycyjnych i elektronicznych w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku*. Kraków 2012, s. 193–209.
9. STACHNIK, Katarzyna. Treści naukowe w formie drukowanej i cyfrowej. Przegląd preferencji nadawców i odbiorców komunikatów naukowych. W: *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku*. Kraków 2012, s. 221–232.
10. TOMASIAK, Magdalena. Wystawiennictwo jako narzędzie promocji książki w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2012. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.

referaty pracowników Biblioteki KAAFM wygłoszone w 2012 roku:

1. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK, Karolina. Jak to się robi w nowych mediach czyli promocja na Facebooku? Konferencja: Biblioteka jako marka. VII Forum Młodych Bibliotekarzy w Łodzi – warsztaty edukacyjne. Łódź, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Okręg Łódzki, 11–12 września 2012.
2. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK, Karolina. Wszystko sprowadza się do pomysłu. Skuteczny marketing instytucji non profit. Konferencja: Kreatywność i innowacje w bibliotece naukowej. 14. Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, 13–14 września 2012.

udział pracowników Biblioteki KAAFM w konferencjach, warsztatach, szkoleniach w 2012 roku:

1. DRABIK, Iwona. Konferencja: Konferencja jubileuszowa z okazji 10-lecia utworzenia katalogu centralnego NUKAT oraz 20-lecia obecności systemu VTLS w Polsce i współpracy polskich bibliotek wykorzystujących ten system. Warszawa, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, 4 września 2012.
2. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Biblioteka jako marka. VII Forum Młodych Bibliotekarzy w Łodzi – warsztaty edukacyjne. Łódź, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Okręg Łódzki, 11–12 września 2012.
3. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Forum Nowej Nauki. Nauka 2.0: więcej niż Internet. Kraków, Centrum Innowacji Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego, 17–18 kwietnia 2012.
4. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Kreatywność i innowacje w bibliotece naukowej. 14. Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, 13–14 września 2012.
5. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Marketing i komunikacja w mediach społecznościowych. Kraków, Stowarzyszenie Kraków PR, 31 maja 2012.
6. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Media – Ciało – Płeć. Ogólnopolska Konferencja Naukowa. Kraków, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ, 19 października 2012.
7. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: PHOTO PROXIMA. Kraków, Muzeum Etnograficzne w Krakowie, 16 listopada 2012.
8. FAJFER, Aleksandra. Szkolenie: Identyfikacja wizualna. Jak nas widzą. Kraków, Małopolski Instytut Kultury, 13 czerwca 2012.
9. FAJFER, Aleksandra. Szkolenie: Internet. Niezastąpione narzędzie promocji nauki. Kraków, Centrum Innowacji Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego, 5 grudnia 2012.
10. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: #e-biznes festiwal. Marketing day. Kraków, Małopolskie Studenckie Forum Business Centre Club, 14 listopada 2012.
11. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Biblioteka jako marka. VII Forum Młodych Bibliotekarzy w Łodzi – warsztaty edukacyjne. Łódź, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Okręg Łódzki, 11–12 września 2012.
12. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Forum Nowej Nauki. Nauka 2.0: więcej niż Internet. Kraków, Centrum Innowacji Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego, 17–18 kwietnia 2012.
13. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Kreatywność i innowacje w bibliotece naukowej. 14. Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, 13–14 września 2012.
14. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Marketing i komunikacja w mediach społecznościowych. Kraków, Stowarzyszenie Kraków PR, 31 maja 2012.
15. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Prawo Autorskie a Interes Publiczny. Kraków, Komisja Europejska, Centrum Cyfrowe Projekt:Polska, 30 października 2012.
16. IMIOŁEK, Karolina. Konferencja: Word Usability Day. Kraków, CHI Polska Oddział Południe, Sabre Holdings, 24 listopada 2012.
17. IMIOŁEK, Karolina. Kurs elearningowy: Wykorzystanie programu MS Publisher w działalności na rzecz promocji organizacji. Warmińsko-Mazurka Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu, luty–marzec 2012.
18. IMIOŁEK, Karolina. Szkolenie: Identyfikacja wizualna. Jak nas widzą. Kraków, Małopolski Instytut Kultury, 13 czerwca 2012.
19. PATELA, Renata. Spotkanie Członków Konsorcjum Bibliotek Kierunków Ekonomicznych. Wrocław, Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego, 14–15 maja 2012.
20. RYBAK, Aneta. Konferencja: Konferencja jubileuszowa z okazji 10-lecia utworzenia katalogu centralnego NUKAT oraz 20-lecia obecności systemu VTLS w Polsce i współpracy polskich bibliotek wykorzystujących ten system. Warszawa, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, 4 września 2012.

notes biblioteczny
Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

rocznik

REDAKTOR NACZELNA
dr Aneta Januszko-Szakiel

REDAKCJA
zespół

KOREKTA
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura
Luiza Stachura

PROJEKT GRAFICZNY
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

PROJEKT OKŁADKI
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

AUTORZY FOTOGRAFII
Maciej Banach
Barbara Bogacka

SKŁAD
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

wszystkie prawa zastrzeżone
© Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków 2013

KONTAKT oin@afm.edu.pl

